

NÉPSZABADSÁG

COMPUTER

T E C H N I K A

V. évfolyam, 10. szám

Informatikai magazin

1998. március 31.

Delux
Scan

monitorok

YUNDAI

*A technológia
művészete!*

DISZTRIBÚTOR:

HRP
HRP HUNGARY KFT
T.: (1)252-6300

Fókusztemánk: a vállalatirányítás 12-13. oldal

Helyszíni beszámoló a világ
legnagyobb számítástechnikai
kiállításáról.

5. old.

Mire jó egy bankkártya?

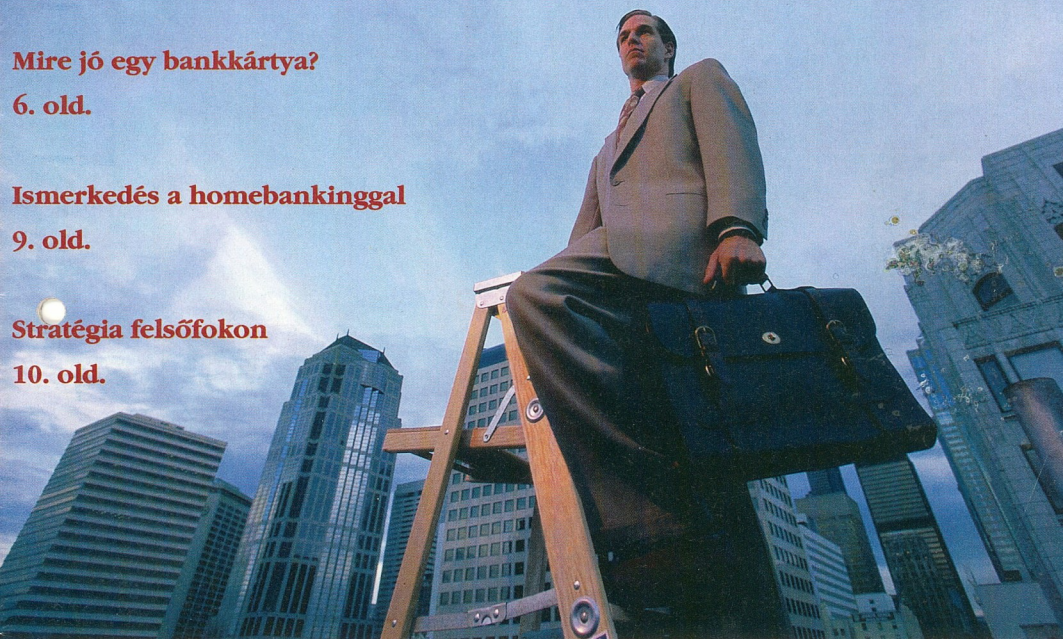
6. old.

Ismerkedés a homebankinggal

9. old.

Stratégia felsőfokon

10. old.

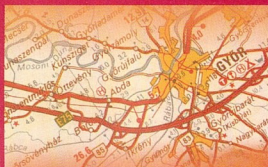
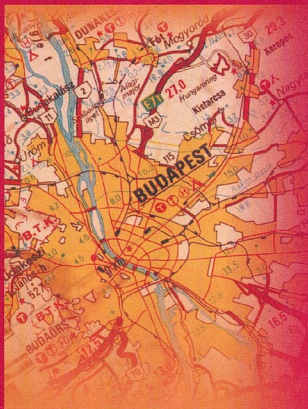

NÉPSZABADSÁG

HANG ÉS KÉP

+16 oldal a szórakoztató
elektronikáról, fotó- és video-
technikáról egyszerűen

Nem kell, hogy ott legyen, ott legyen,

Nem kell ott lennie, hogy jelen legyen, ha egy távoli helyről ISDN-vonal köti össze. A kommunikációs lehetőségek vonala a világ különböző pontjain lévő embereket kapcsolja össze, s lehetővé teszi, hogy egyszerre ugyanazon a munkán dolgozzanak. Az ISDN-hálózatot keresztül telefonálhat, ezzel párhuzamosan egy szempillantás alatt továbbíthat nagy tömegű számítógépes állományokat. Ráadásul nem csupán szöveget vagy bonyolult grafikákat, hanem zenét és mozgóképet is! A digitalizált adatátvitel jelentősen növeli a sebességet és a minőséget, így például lézeryomtató minőségben faxolhat is. Az ISDN-vonal egyesíti a különféle kommunikációs lehetőségeket, hogy egy távoli kapcsolat még előbb és emberközelibb legyen. A tér ma már nem választja el attól, hogy időben ott legyen! Kapcsolódjon Ön is az ISDN világméretű hálózatára, és száguldjon velünk a jövő kommunikációs gyorsvasútján, amely egyik partnerétől a másikig repíti Önt és gondolatait! Hívja alábbi Zöld számainkat, vagy érdeklődjön viszonteladóinknál! Munkatársaink szívesen válaszolnak ISDN-nel kapcsolatos kérdéseire.

Budapest

Személyes értékesítés **06 80 300 001**

Telefonos értékesítés **06 80 266 444**

Miskolc

Értékesítési osztály **06 80 300 004**

Debrecen

Értékesítési osztály **06 80 300 005**

Pécs

Értékesítési osztály **06 80 300 007**

Sopron

Értékesítési osztály **06 80 300 008**

MATÁV ISDN

ha ott van az ISDN

Ingyenes információs Zöld szám:

06 80 203 203

Internet-cím: www.matav.hu

Egymás közt

Díjátadás a születésnapon

Születésnapi sajtótájékoztatót tartott csütörtökön a négy éves Pannon GSM, és ezen jóhónány érdekességet jelentettek be. Elmondták, hogy a lefedettség már szó szerint értendő, mert márciustól már az igazán „lefedett” föld alatti metróállomásokon is működnek a készülékek. Szeptembertől pedig nem csak a föld alól, hanem a világ bármely pontjáról telefonálhatnak előfizetők, ugyanis februárban csatlakoztak a műholdas Iridium rendszerhez. Itt az összeköttetést 66 alacsonyan keringő mesterséges hold biztosítja, amelyeket a mai mobilokkal azonos méretű készülékekkel lehet elérni. Készül a Pannon a GSM 1800-as rendszer bevezetésére is.

Belemlenítették, hogy folytatják a kulturális célú támogatásokat. A Nemzeti Galéria a

távközlési társaság segítségével vásárolta meg Derkovits Gyula: Mi ketten és Szőnyi István: Eszményök című képét. Másik nemzeti intézményünk, a Nemzeti Színház felépítéséhez szükséges pénz előteremtésében is segítenek. Március 28-tól él az a vonal, amelyen híres színészek szavai mellett információkat kaphatnak az érdeklődők a Nemzetről. A hívások díjait a Pannon GSM átutalja a színház építésére.

A sajtótájékoztatón adták át a Mobilhős Díjat, amelyet a közbiztonságért, az élet és vagyonvédelemért végzett munkájáért vehetett át Szabó Sándor túzóltó társaság, Markos György színművész, az Országos Polgárőrség helyettes vezetője és Doszpot Péter őrnagy, a BRFK életvédelmi osztályának vezetője.

Internetes rádiótelefon a Symboltól

A Symbol Technologies új taggal bővítette a Spectrum 24 fantázianevű vezetékes nélküli LAN termékcsaládot. Az új termék neve Netvision Phone, amely kinézetre és használatra egy hagyományos rádiótelefonnak felel meg azzal a nagy különbséggel, hogy nem kell fizetni, ha a saját helyi hálózaton belül telefonálunk. A készülék egy hálózati kapu segítségével képes arra is, hogy a beszélgetés a nyilvános hálózatba irányuljon. A rendszer használatával a GSM telefonnal azonos funkcionalitású készüléket kapunk.

A Netvision Phone működése egy forradalmian új, úgynevezett „Hang az Internet

felett” technológián alapul. A kommunikáció során a helyi hálózaton a felhasználók külön IP címmel kell hogy rendelkezzenek.

Az Internet TCP/IP alapú hálózatán minden adat jól meghatározott struktúrájú csomagokban közlekedik. A különbség annyi, hogy a normál elektronikus levélről eltérő módon, az emberi beszéd tömörítve jut el egyik helyről a másikra. A hang a digitizálás és a későbbi tömörítés során válik alkalmassá a világhálón történő szállításra. A vevőoldalon az emberi fül számára értelmezhető analog jelet pedig kicsomagolással nyerjük. A technológia a szakértők szerint átörésként jelent a hálózati kommunikációban.

Kell egy csapat...

Ezt már régóta tudja a Digital, amely közvetve több évtizede, a Digital Magyarország Kft. révén nyolc éve közvetlenül is meghatározó szereplője a magyar informatikának.

Kell egy csapat, gondolta három évvel ezelőtt a Digital Magyarország vezetése, s ezt a csapatot a magyar vízilabda-válogatottban találták meg. Az első szerződést 1995. március végén kötötte a Digital és a Magyar Vízilabda Szövetség (MVLVSZ). A Digital Equipment Magyarország Kft.-

vel ezt újították meg most. A két csapat kapcsolat igazán eredményes volt az évek során, hiszen az atlantai olimpián elért negyedik helyezéstől kezdve, az Európa-bajnoki címet át a világbajnoki ezüstéremig fejlődött a válogatott.

Az új szerződés értelmében, amelyet dr. Beck György, a Digital vezérigazgatója és Dr. Martini György, a MVLVSZ társelnöke írt alá, továbbra is a Digital marad a vízilabdások fő támogatója és kizárólagos informatikai szállítója.

Levélhullás

Itt a tavasz, és hullanak a levelek. Nem, nem mi örüllünk meg, és ennyire még az időjárás sem bolond. Egyszerűen arról van szó, hogy levélforgalmunk kezd túlnőlni azon, amit legszebb álmainkban elképzelünk. Mi, akik ezt a lapot már több mint négy éve készítjük, megelype tapasztaljuk, hogy egy kétszínű levelet kapunk, mint régebben egy év alatt! Persze, nem vagyunk elszállva magunktól, tudjuk, hogy ez az örvéndes érdeklődés nem csak annak köszönhető, hogy jobb a magazin, hanem döntően az „anya-lap”, a Népszabadság őriasi példányszámának és népszerűségének.

Szerényesgünk már csak azért is indokolt, mert sok levél a hibáinkra hívja fel a figyelmet. Legtöbbször a unxról írt cikkünk miatt reklamáltak, mert abban – a kénszerít és figyelmen kívül hagyások miatt – egy mondat kétsége vonta a unix és az Internet szoros kapcsolatát. Voltak, akik a válaszköről, mások a monitorokról írt cikkeinket nem tartották elég szakszerűnek. Ebben van igazság, de mentességünk legyen szóval, mi nem szaklap vagyunk, tehát mély, szakmai elemzésekre nem vállalkozhatunk.

Szerencsére a levelek többsége dicsérelő, de úgy gondoljuk, ezekből nem illik idézni. Csak azzal szeretnénk büszkélkedni, hogy sokan írnak kiüföldről is, háló az Internetes jelenlétünknek. Nagyon sok a tanácskérő e-posta is, annyira, hogy a válaszokkal késsé elmaradtunk. Igyezkünk mindenkinél segíteni, de olyasmire például, hogy egy szakdolgozathoz állítsuk össze az irodalomjegyzéket, nem vállalkozhatunk.

Szóval vannak gondjaink, de örülnék a leveleknek. Szívesen fogadjuk a kritikai megjegyzéseket, a javaslatokat, és ha netán hozzátérő olvasók egy-egy cikket küldenek, az igazán boldoggá tenné bennünket. Web oldalunk (www.comptech.hu) és postaládánk (comptech@comptech.hu) mindig nyitva áll Önök előtt.

Lónyai László

COMPUTER TECHNIKA

A Népszabadság informatikai magazinja
Internet: <http://www.comptech.hu>
webedény: Guards Rt.

Lapaláptó: PersonArt Kft.
Felelős szerkesztő: Lónyai László
Szerkesztő:
Jávorszky Béla Szilárd, Klátyik István
Munkatársak: Gece Marianne,
Horváth Balázs, Szabó Gabriella

Kiadja a Népszabadság Részvénytársaság
Felelős kiadó:
Lengyel L. László, ügyvezető igazgató

Szerkesztőség és reklámiroda:
PersonArt Kommunikációs Ügynökség
1141 Budapest, Komócsy utca 5-7.
Kereskedelmi és hirdetési igazgató:
Gyuráki Áttilia

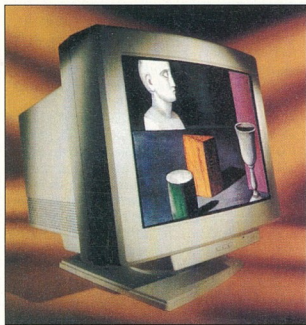
1141 Budapest, Komócsy utca 5-7.
Telefon: 469-30-30, Telefax: 469-30-40
e-Mail: comptech@comptech.hu
CompuServe: 100324.654

Tördelés, tipográfia: PersonArt
Nyomás: Révai Nyomda Kft.

ISSN 1418-2432

Ingyen Compaq monitorok

(Wall Street Journal) A Compaq Computer 15 inches monitorokat fog ingyen kínálni – ezek darabonként kb. 300 dollár értékűek – az asztali személyi számítógépei mellé, hogy megpróbálja csökkenteni a nagykereskedőinél felhalmozódott raktárkészletet. A multinacionális cég legutóbb jelentésben csökkentette az árait a személyi számítógépek piacán, továbbá felére csökkentette a monitorárakat, és a beépített memória (RAM) megduplázását kínálta néhány termékénél. A Compaq az intézkedéssel a gyártás és a nagykereskedelem korszerűsítésében és élénkülésében reménykedik.

Veszélytelen cookie-k?

(TechWeb) Az Egyesült Államok Energiaügyi Minisztériumának Computer Incident Advisory Capability (CIAC) részlege kiadott egy közleményt, melyben azt állítja, hogy a titoktartás védelmezőinek félelme a cookie-k használata miatt – ami egy népszerű technika a weblapok látogatóinak nyomon követésére – alaptalan. Az az állítás, hogy a webcookiek listáinak, hitelkártyaszámok és a saját számítógépen lévő szoftverek listájának legyűjtésére lehetne használni, a kiadvány szerint meg sem közelíti az igazságot. Sőt, azok az információk, amiket a cookie-k segítségével gyűjtenek – rendszerint a felhasználó numerikus Internet-címe, a böngésző típusa, az operációs rendszer –, a web-szerverek log-

file-jaiban is rögzítésre kerülhetnek, és ehhez semmi szükség a cookie-ka.

Még mindig téma a 2000. év

(New York Times) Az Egyesült Államok költségvetése 4,7 milliárd dollár szán a 2000. év problémájának – sok számítógép 1999. december 31-én megbolondul, és nem lesz képes megkülönböztetni, mely szavazban „ropogtatja” a számokat – megoldására. A hatalmas összesség indokoltnak tűnik, mivel a különös fontossággal bíró szoftvereknek eddig mindössze 35%-át ellenőrizték és javították ki, és még mindig maradt – csak az USA-ban – 3500 figyelmet igénylő kritikus rendszer. A Kongresszus két albizottsága előtt tett tanulmányában az Általános Könyvviteli Hivatal (General Accounting Office) egyik munkatársa a következőkben összegezte a helyzetet: „Valószínűtlen, hogy a hivatalkok be tudják fejezni ezt a hatalmas méretű munkát időre. Senki nem ismeri a probléma teljes mélységét, mert nem lehetséges behatárolni, hogy valójában mely rendszerek is az igazán kritikusak. Egy látszólag aprónak tűnő rendszer is lehet veszélyes, ha nagyobb rendszerek nem képesek futni nélküle.”

Vádemelés egy tizenéves ellen

(New York Times) Egy massachusettsi tizenéves ifjút – akit bűnösnek találtak kb. 600 otthoni telefonszolgáltatásának és egy kisebb reptér irányítótoronyának megzavarásában – két év próbaidővel, a számítógépének elkobzásával, 250 óra közmunkával és 5000 dollár kártérítéssel büntettek. A kormány azt reméli, hogy a fiatalember elleni vádemelés világos figyelmeztetés lesz a többieknek. „Azok a kiskorú hackerek, akik azt hiszik, hogy nekik mindent szabad, és ez csak mulatság meg játék, és azt gondolják, hogy nem lesz a dologból kellemetlenségük, azok nagyon tévednek” – nyilatkozta a vád képviselője a tárgyalás után.

Ha modemed van, távozz!

(Network Week) A kívülről történő betörésekre hivatkozva – mint a belső hacking utá-

ni második legnagyobb biztonsági kockázata – a Sun Microsystems ajánlotta elbocsátással bünteti, ha valakinek modem van az fró-asztalán. Sok számítógépes betörőprogram használ egy „háborús tárcsázásnak” nevezett technikát, amikor a gép kipróbál több száz, vagy akár több ezer telefonszámot is egy télen minden megtalálása céljából. Ha annak a PC-nek a tulajdonosa éppen nem használja a gépet, akkor a hacker hatásosan „el tudja fogni” a PC-t, és hozzá tud férni ahhoz a hálózathoz, amelyhez az adott számítógép kapcsolódik. Ha a Sun valamelyik vezetője bárkinél felfedez egy ilyen szabályszegést, akkor a vétkes alkalmazott még aznap távozik – jelentette ki a Sun biztonsági igazgatója.

Használd a fejed, ha játszol

(Business Week) Az olasz Video Computer nevű PC-gyártó egy olyan fejhallgató készüléket hoz forgalomba, amit a joystick helyett lehet használni. Ezáltal a képernyőn lévő mozgásokat a háromdimenziós térben kiadott utasításokkal lehet irányítani. Ha

balra akar nézni a játékos a játékban, akkor egyszerűen csak egy kicsit balra kell fordítania a fejét. A UR Gear fantázianevű eszközt – infravörös adóvevőket használ a mozgulatok nyomon követésére, lefordítja azokat képernyőmozdulatokká – eredetileg fogyatékos PC-felhasználóknak tervezték. Az eszköz a második negyedévből az Egyesült Államokban is kapható lesz, 99 dolláros áron.

MS Office 98: háromféle verzió?

(PC Magazin) Meg nem erősített hírek szerint az MS Office 98 három változatban jelenik meg ez év őszé és 1999 tavasza közötti időszakban. A Macintosh-verzióval jóval nagyobb tudású Microsoft Office 98 irodai alkalmazócsomagot Windows 95, Windows 98 és Windows NT 5.0 operációs rendszer alatt futtatható változatokban hozzák forgalomba. Ugyancsak a rendelkezésre álló szoftverművektől származó hír szerint on line megrendelhető a Publisher 98 testvéralkalmazás. A 30 napos próbaszoftver forrása: <http://www.eu.microsoft.com/germany/office/publisher/default.asp>

A hét mondanása.

Stratégiájuk óriási, pimasz és egyedülálló. A cég stratégiájuk felismerték, hogy nem a termék minősége a lényeg, hanem a csomagolás. Egyszerűbben: mindenki tudja, hogy a Windows rossz, de akkor is el kell adni, és mivel sokan vannak olyan hülyék – köztük én is –, akik megveszik, nem is kell, hogy jobb legyen.

John Reeves-Computer Sciences

CeBIT '98

A legnagyobbról dióhéjban

Végre kiderült, amire egyébként eleve számítani lehetett: minden eddigi látogatói rekordot megdöntött a világ legnagyobb computer-, multimédia-, információ- és távközlés-technológiai szakvására, a CeBIT '98. Munkatársunk hangulatjelentése a helyszínről.

Igaz, voltak nem is kevesen az első órákban olyan látogatók, akik jó ideig meg sem tudták közelíteni a CeBIT-et, akkora közlekedési zűrzavar alakult ki a vásár környékén. Átmenetileg az egyébként kitűnően szervezett helyi tömegközlekedés is fölmondta a szolgálatot, emiatt még a kiállítók egy része sem tudott megjelenni a standján. Pedig két előkelő vendég is vizitált az első órákban: Kohl kancellár és Schröder (szociáldemokrata) kancellárjelölt. A két politikus környezete persze kínosan ügyelt arra, hogy véletlenül se találkozzanak...

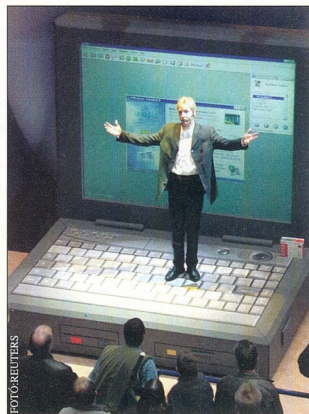
A Hannoveri Vásár rendezői, miközben már tavaly elkezdték a toborzást a CeBIT-re, budapesti tájékoztatójukon is büszkén jelentették: ismét nagyobbították a kiállítási területet, és immár 380 ezer négyzetméter áll a résztvevők rendelkezésére. Csakhogy az ő számuk is megugrott: helyenként szorongani kényszerült a 7250 kiállító és 350 üzlet. Már most törhetik a fejüket, miként bővítsenek jövőre. A CeBIT-en bemutatott „megízelt” eszközök, készülékek, berendezések, szoftverek, lehetőségek a látogatóknak (minden ötödik magas beosztású, döntéshozó személy!) ötletet és ösztönzést is adtak/adnak a fejlesztésre-korszerűsítésre a hatáskörükbe tartozó cégnél, vállalatnál, intézménynél. A többi vásárvendég jó része szintén a hannoveri forgatagban határozott

az újdonságok megvásárlásáról. Ha most nem is, de később biztosan.

Miközben az átlagos PC-használó gépe 120–166 MHz-es, Albert Yu, az Intel elnökhelyettese világgremiere hívta a CeBIT-ről tudósító újságírókat, hogy bemutassa nekik a cég eddigi leggyorsabb, 702 megahertzzel száguldó lapkáját. A szuperprocesszor sorozatgyártásáig még eteliki legalább két év, ám igen nagy a valószínűsége, hogy addigra már 1 gigásként jelenik meg a kínálatban.

Csak azért, hogy még egy kicsit a nagyoknál időzzünk: Microsofték a CeBIT-en végre hivatalosan is közölték a Windows 98 operációs rendszer kibocsátásának napját. Szokás szerint megint egy csütörtököt választottak, ezúttal június 25-ét. Hannoverben ismétlen bebizonyosodott, hogy a világ legnagyobb PC-szoftverkovácsa kedveli a németeket.

Tévémsor és az Internet vételére egyaránt alkalmas készülékével 1996 októberében jelent meg a Philips a Sonyval közösen az amerikai piacon. Az újdonságot „tápláló” amerikai hálózati szolgáltatót, a Web TV Network Inc.-et tavaly áprilisban 425 millió dollárért megvette a Microsoft. A CeBIT-en természetesen jelen lévő holland elektronikai konzern bejelentette: még az idén az európai piacon is elkezdí árusítani Internet/tv-készülékét. „Elsőként, a nyár vége felé Skandináviában, majd Németországban és Nagy-Britanniában startolunk” – közölte a sajtóval Dough Dunn, a Philips Consumer Electronic üzletágvezetője. A konzern egyébként kiemelten kezeli a szórakoztatóelektronika és a számítógép-technológia összeolvását. És ha már a Philips-standardról van szó: multimédia házimozit is bemutatott a CeBIT-en. A televízió, DVD-lejátszó (=a video- és a CD-készülék előnyeit egyesítő, nagy kapacitású lézerlemezek

FOTÓREUTERS

megjelentője) és Internet-hozzáférése alkalmas személyi számítógép kombinációjáról van szó.

Az internetes telefonálással mint szolgáltatással olyan nagy cégek is foglalkoznak már, mint a Matávban is tulajdonos, távközlési egyeduralmát az idén elvesztett Deutsche Telekom. A technika kiforrott, a hangminőség a rádiótelefonéval azonos, ráadásul rendkívül olcsó. A számítógépre szerelhető parányi kamera segítségével képtelenné bővíthető a hálózatok hálózatán működő telefonszolgáltatás, melynek további előnye, hogy az összeköttetésben lévő felek például együttesen dolgozhatnak ugyanazon a dokumentumon.

És ha már a telefonnál időzzünk: elképesztő küzdelmet vívnak egymással vonalas és mobilszolgáltatók egyaránt. A Deutsche Telekom például a Németországban megfizethetően olcsó ISDN-csatlakozás esetén eddig három telefonszámot bocsátott ügyfele rendelkezésére. Ha például egy család kért ISDN-t, akkor egy hívószámot a szülők, egyet a gyerekek, a harmadikat pedig faxolásra, internetezésre használhatnak.

Kulcsár László

GlobalOne

• • • Deutsche Telekom • • • France Telecom • • • Sprint

**Globális vállalat.
Globális hálózat.
Lokális kapcsolat...
A vállalati kommunikáció szolgálatában.**

**A világ legtávolabbi pontjait
hozzuk az Ön irodájába...**

Global Frame Relay

1113 Budapest, Karolina út 16.

Telefon: 361-4870 • Fax: 361-4871

E-mail: bence.zoltai@globalone.net • http://www.global-one.net

A plasztik, amely megrengette a világot

Egy kis bankkártya-áttekintés

A kis plasztiklapok töretlenül folytatják hódító útjukat a végső cél, a készpénz kiváltása felé. Bár a totális siker még kérdéses – az Egyesült Államokban az 50-es, Európában a 60-as évek óta –, egyre több híve van a bankkártyáknak, és hála a technikai fejlesztéseknek, karrierjük töretlen.

Magyarországon az első bankkártyát 1988-ban a Magyar Külkereskedelmi Bank bocsátotta ki, és amellett, hogy devizaszámlához kötötték kiváltását, kizárólag külföldön lehetett vele vásárolni, illetve készpénzt felvenni. Egy év sem kellett hozzá, és az OTP, valamint a Dunabank saját, forint alapú ügyfélkártyákkal rukkolt elő, ezeket már a bankok fiókjai-

ban és a velük szerződésben álló kereskedőknél is használhatta tulajdonosuk. Az első nemzetközi védjeggyel ellátott plasztiklapra 1991-ig kellett várni, de ma már a forgalomban lévő laposkák mintegy 76 százaléka ilyen, Europay vagy Visa márkajellel ellátott kártya. A sikertörténetben a következő mérföldök az 1996-os év volt, amikor a bankkártyás fizetések konvertibilissé váltak, így honfitársaink nemzetközi logós kártyáikkal – melyek mögött forintfedezet áll – a világon bárhol vásárolhatnak, vagy vehetnek fel készpénzt, természetesen az adott ország valutájában.

Számok és szokások

Ma már kétfélmilliónál is több plasztikártya lapul honfitársaink tárcájában. Átlagosan 24 alkalommal használják egy évben, legtöbbször készpénzfelvételkor,

azok száma pedig, akik vásárolnak is vele, elenyésző. A számok jól mutatják, hogy az úgynevezett kártyafóbia még ma is létezik, és sokan még mindig inkább bíznak a készpénzben, mintsem bankkártyáikban. Az ok elsősorban a pénztárosok – még mindig előforduló – ügyetlenkedése, és az emiatt türelmetlen sorban állók megjegyzései. A tranzakciókon belül a készpénzfelvételek száma más országokban is meghaladja a kártyás vásárlásokat, de ezek értékei a legtöbb helyen lassan, de biztosan közelednek egymáshoz, sőt Svájcban és Hollandiában már meg is fordultak az arányok.

A bankok mindent megtesznek azért, hogy ügyfeleiket rászoktassák a közvetlen vásárlásra, ezért igyekeznek minél több elfogadóhelyet kialakítani. Ez a kezdeményezés gyakran a kereskedők idegenkedésén bukik meg, mert túl soknak találják a vásárlások után a banknak kifizetendő háromszázalékos jutalékot, ami banki számberek szerint éppen csak a felmerülő költségeket fedezi.

Ez azonban az átlag kártyabirtokost cseppet sem érdekli, számára az a fontos, hogy minél több helyen tudjon készpénz nélkül vásárolni. A Europay és Visa társaságok kártyáit körülbelül 17-17 ezer helyen fogadják el, Diners

kártyát majdnem háromezer, JCB kártyát több mint hétezer, Amex kártyát pedig négyezer-hatszáz helyen lehet vásárlásra használni. Ezen kívül az ATM-eknél (bankjegykiadó automata), bankok kirendeltségein és a Magyar Posta fiókjaiban készpénzhez is juthatunk segítségükkel. Erre a jövőben még több lehetőségünk lesz, hiszen március végére minden postahivatal felszerelnek POS

terminállal, így ezeken a helyeken bármely hazai és külföldi intézmény által kibocsátott Visa Classic, Visa Electron, Eurocard/Mastercard – röviden EC/MC –, Cirrus, valamint OTP Bankpont logós kártyával lehet pénzt felvenni.

Külföldi vásárlás

A kártyák sikerét – a darabszám és az elfogadóhelyek mennyiségén kívül – leginkább a bonyolított tranzakciók értéke határozza meg. A teljes kártyaforgalom az elmúlt évben meghaladta a hatszázmilliárd forintot, ami csaknem 48 millió alkalommal pénzfelvételt és körülbelül hétmillió esetben közvetlen vásárlást jelentett. A Magyarországon kibocsátott kártyák nagy része természetesen más országokban is használható. Tavaly csaknem kilencmilliárd forint értékben vettek fel pénzt, illetve több mint 13 milliárd forint értékben fizettek kártyákkal magyar turisták és üzletemberek külföldön. A magyar utazók külföldi országokban is egyre gyakrabban használják a plasztiklaposkákat.

Ehhez azonban a bankoknak több százmillió forintot kell beru-

Chip-csup csodák

A bankkártyák új generációja, a chipkártya sokak szerint forradalmasíthatja a készpénzkímélő fizetési technikákat. Egy chipkártya olyan, mint egy pénztárca, amit ha már kiürült, újra meg újra feltölthetünk, természetesen amennyiben van miből. Nem kell ehhez mást tennünk, mint keresni egy ATM-et, és számlánkról elektronikus tárcánkba átutaltatni a pénzt. Az Egyesült Államokban ennek ellenére nem okozott túl nagy lelkesedést a megjelenése, ami tulajdonképpen a jenjiek gyakorlatiasságának tudható be. Egy átlagos amerikai kereskedő ugyanis többnyire rendelkezik egy POS, azaz elektromos kártyaleolvasó terminállal, így telefonvonalon keresztül ellenőrizheti, a kártya birtokosának van-e elég pénz a számláján. Az USA-ban a helyi hívások ingyenesek, vonalat pedig mindig kapni, így ez az on-line technika olcsón és hatékonyan működik. A chipkártya előnye éppen abban rejlik, hogy a bankkal közvetlen kapcsolatban nem álló kereskedők megfelelő leolvasó segítségével azonnal meg tudhatják, van-e elegendő pénz a kártyán. Amennyiben van, egyszerűen levonják róla a vásárolt áru ellenértékének megfelelő összegét. Ez az úgynevezett off-line rendszer fejlettebb telekommunikációval rendelkező országokban, mint hazánk is, előnyös lehet. Magyarországon egyelőre egy bank sem bocsátott ki chipkártyát, de az előkészületek már folynak, bár a bevezetésre nagy költségei miatt a közeljövőben nem érdemes megjelölésére számítani.

háziunk, hiszen az elfogadóhelyek, az ATM-ek kiépítésén kívül a nemzetközi kártyák kibocsátásához szükséges jogok megvétele is jelentős kiadásokat jelent. Egy európai bank a Visa Internationaltól és a Europaytól vásárolhatja meg ezeket. Az elkészült kártyáknak tökéletesen szabványosnak kell lenniük, hiszen a világ bármely pontján, a logójával ellátott automatában, vagy bankfiókban, kereskedelmi egységben működniük kell. Külföldön egy-egy bankjegykidő automatán néha akár hatvan logót is látni, de ezek közül sok úgynevezett saját logós kártya. Ezeket olyan pénzintézetek adják ki, amelyeknek nem érné meg a szükséges infrastruktúra kiépítése, ezért egy másik kártyatársaság „záslója” alatt jelentetik meg kártyáikat.

Felvételei összegzatharók

Szakemberek szerint egy jó banki ügyintézőnek az ügyfél télikabátjáról és cipőjéről, valamint néhány egyszerű kérdésre kapott válaszból már tudnia kell, mit ér-

demes ajánlania.

Az OTP 1,3 millió bankkártyájával Magyarország legnagyobb kártyakibocsátója, és hatalmas ügyfélköréből adódóan széles rétegek igényeit kell kielégítenie. Ezért a fiatalok számára készült Visa Electron Junior kártyától, ami akár ezer forinttal is megnyitható, egészen az üzletembereknek ajánlott EC/MC aranyhitelekártyáig terjed kínálatuk. Az OTP Visa Electron Juniorral napi százezer forint vehető fel ATM-ből, és éves díja sem sok: háromszáz forint. A Visa Electron kártya húszezer forint nyitóösszeggel vagy havi tízezer forint jövedelemátalással váltható ki. A készpénzfelvételi limit ATM-nél itt is százezer forint. Ezen kívül Visa Classic és Cirrus Maestro Ügyfélkártyát, valamint Eurocard/Mastercard Standardkártyát kínál ügyfeleinek az OTP Bank.

A Postabank, mint a másik legnagyobb ügyfélkörrel rendelkező hazai pénzintézet, bankkártyakínálatát szintén a különböző igényekhez igazította. ATM csekkkártyája a készpénz embereknak készült, olyanoknak, akiknek fi-

Embere válogatja kártyák

A különböző költési szokásokhoz más-más kártyát ajánlanak a szakemberek. Külföldön például egy öcsillagos szállodában nem szokás a szupermarketekben használatos kártyával fizetni, sőt lehet, hogy el sem fogadják azt. A kis összegű mindennapos költésekre a legmegfelelőbb az elektronikus kártya, amelyet csak POS terminállal felszerelt üzletekben lehet használni. A dombornyomott kártyával olyan helyen is fizethetünk, ahol nincs elektronikus leolvásó, így ezekkel PIN kód, azaz a személyi azonosító kód nélkül is lehet vásárolni. Főlegesen nemzetközi kártya annak, aki nem utazik külföldre, vagy dombornyomott annak, aki fizetését az átutalást követő napon egy összegben felveszi az automatából.

A szélesebb szolgáltatásokkal azonban a magasabb költségeket és tranzakciós díjakat is meg kell fizetni. A másik ok, amiért nem érdemes a szükségesnél „jobb” kártyát választani, az, hogy a dombornyomott nemzetközi kártyákkal lényegesen több a visszaélési lehetőség, így egy rosszul megválasztott szolgáltatással a látszólagos előnyöknél jóval többet veszíthetünk.

zetését munkáltatójuk folyószámlára utalja. A Postabank Maestro kártya annyival nyújt többet az előzőeknél, hogy ezzel vásárolni is lehet, a Cirrus Maestro pedig már külföldön is használható. Más külföldön is használható kártyákhoz hasonlóan erről is elmondható, hogy a deviza- és valutaárfolyamok közötti kü-

lönbség miatt az átváltás nagyon kedvező, és bőven fedezi a tranzakciós költségeket. A Postabank Visa Electron, a Belföldi Visa forint és a Visa Classic International kártyái közül a középréteg is tud megfelelő szolgáltatást választani.

Fülöp Norbert

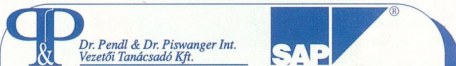
KÉSZPÉNZFELVÉTEL TELEFONÁLÁS ELŐTT ÉS UTÁN

Az Euronet a MATÁV-val közösen kezdte el azoknak a bankjegykidő automatáknak a telepítését, melyek dupla telefonfűlkék között helyezkednek el.

Az első a Károlyi krt. 24., a földszintes üzletor előtt került elhelyezésre. Az EURONET további ilyen automaták felállítását tervezi ebben az évben Budapesten és a megyeszékhelyeken. Az Euronet egyébként a közelmúltban ünnepelte háromszázadik automatájának üzembe helyezését. Hálózatuk képes elfogadni az összes hazai és nemzetközi logóval ellátott bankkártyát, kivétel ezek közül csak néhány nemzetközi logó nélküli kártya.

Euronet **BANKOMAT**
A PÉNZFORRÁS

Az innováció és az információfeldolgozás minősége feltétlenül összefüggött az SAP nevével.

Sikerünk titkát találoán a következő módon lehet összefoglalni: trendek korai felismerése, ezek helyes értékelése és átültetése a gyakorlatba. Eredményességünk legújabb bizonyítéka az R/3 klienszerver-rendszer, mellyel az SAP világszerte vezető pozícióit vívott ki. Ezt a sikert elsősorban munkatársainknak köszönhetjük, akik munkájuk iránti elkötelezettségükkel, kezdeményezőszellemükkel és kreativitásukkal a piac várható követelményeit idejében felismerték, és a megoldásokat felhasználásra érett termék formájába öntötték.

A siker történetét folytatásához keressük magyarországi csapatunkba

SAP-TANÁCSADÓKAT

logisztikai, pénzügyi és humánerőforrás szakismerttel.

Olyan személyiségi jegyek mellett, mint az újra való nyitottság, tanulékonyság, humor, szervezési képesség, elkötelezettség, csapatmunkára való készség, felelősségvállalás, mobilitás, a fent említett szakterületek valamelyikén szerzett néhány éves gyakorlatot végző el. Öntől. Az ilyen mindezekkel rendelkező és az SAP-ismertekkel egészül ki, némi helyi előnyt élveznek. Projektmunkában való járasság, német- és angolnyelvtudás, illetve jó számítógépes felhasználói ismeretek teszik számunkra teljessé a szakmai tudását.

Nyitni kívánunk: mivel az SAP nagyon sikeres – ehhez szabott az a környezet is, amelyben Ön dolgozni fog!

Írja meg pályázatát és mi örömlünk jelentkezésének.

Ha hirdetésünk felkeltette érdeklődését, kérjük juttassa el magyar és idegen nyelvű önéletrajzát tanácsadóinkhoz,

a Dr. Pendl & Dr. Piszwanger Int. Vezetői Tanácsadó Kft.-hez, a 810-es referenciaszámú megjelöléssel.

1012 Budapest, Logodui u. 22-24. Tel: 201-4210, 201-5401, 201-6498.

Fax: 214-0195. E-mail: pendlpiszwanger@compuserve.com

Budapest, Wien, Berlin, Bratislava

Levelezés E-mail módra

Az E-mail valójában abban hasonlít nagyon a hagyományos postához, hogy csak akkor tudunk üzenetet küldeni egy bizonyos személynek, ha ismerjük a címét. Ha a rendszer valamilyen oknál fogva nem képes az üzenet kézbesítésére, akkor egy hibázenetet küld arról, hogy a címzett időlegesen nem volt elérhető. Teljesen reménytelen esetekben „bounced mail”-t kapunk, azaz a levél visszapattan hozzánk. Elég egyetlen karakteret rosszul írni, és bosszankodhatunk azon, hogy a rendszer „visszavágja” a leveleinket. Félre-címzett üzenet esetében még az is előfordulhat, hogy a levél bolyongás közben valahol elveszik.

Az E-mail cím a bejelentkező (login vagy user) néven kívül tartalmazza a vállalat vagy az Internet-szolgáltató webes címét is (például login@cegnev.hu). Az E-mail-címek ebből a két részből állnak, középen a @ jellel (ez a „kukac” az angol „at” szót jelenti). A username a felhasználó azonosítója az adott hálózaton. A cím második részét domainnek szokták nevezni: azt a gépet vagy hálózatot azonosítja, ahol a felhasználónak postáládája van. Az utolsó két vagy három betű az országra, vagy az USA-n belül az intézmény jellegére utal. Például EDU kiterjesztéssel amerikai oktatási intézményből kaphatunk levelet, az USA-beli kereskedelmi cégek Web-oldalainak címe és a töltők érkező levelek pedig COM végződésűek. A többi ország kétbetűs kódot kapott, így például a BR Braziliát, az RU Oroszországot jelöli, míg Magyarországnak a HU végződés jutott.

A megfelelő adatok birtokában a világ bármelyik Interneten lévő gépről belenézhetünk a levelezésünkbe. Sokan ezt el sem hiszik, pedig ez voltaképpen az Internet lényege! Ha elmelegyünk Kínába, nem fogunk azért drága pénzen hazatelefonálni, hogy elérjük Budapestet a szolgáltatónk szerverét. Az elektronikus postaláda kiürítésének az nem feltétele, hogy a szolgáltató által megadott számot tárcsázzuk, voltaképpen bármilyen

más internetes kapcsolat megteszi. Hasonlóképp nem követelmény, hogy ugyanabban a városban tartózkodjunk: ez modemes kapcsolatnál csak a kedvezőbb helyi tarifák miatt ajánlatos.

Egy Internetre kapcsolódó idegen gépen mindössze a beérkező (incoming) mail server nevét, a felhasználói nevet és a jelszót kell megadnunk, és máris lételhetjük a leveleinket. A beérkező és kimenő mail szerverek neve a legegyszerűbb esetben „mail.cegnev.hu”, de létezik ettől eltérő analógiával képzett szervernév is. Amikor először használunk egy E-mail-programot (vagy ha a postaládánk elérhető, azaz egy idegen gépen átrijuk a beállításokat), ezeket az adatokat és persze a felhasználói nevet plusz jelszót kell megadnunk.

Az incoming mail szerveren tárolják a leveleinket, vagyis helyett és login név helyett mást nem írhatunk be. A kimenő (SMTP) mail szerver helyére azonban bármely (külön jelszóval nem védett) gép címét odaírhatjuk. Erre akkor lehet szükség, ha például leállt, vagy túlterhelt a szolgáltatónk szervere. Erdemes hazai mail szervert kijelölni, de annak sincs akadálya, hogy Németországon vagy Amerikán keresztül küldjük el a leveleinket.

Az E-mail-címünkre érkezett üzenetek mindaddig az Internet-szolgáltató szerverén maradnak, amíg a megfelelő adatok beírása után egy levelezőprogrammal le nem hívjuk őket. Lehetőség nyílik arra, hogy a beérkező leveleket a lételést követően is megtartsa a szolgáltató szervere. Erre akkor lehet szükség, ha egy idegen gépről (mondjuk egy cyber-caféban üldögélve) gyorsan bele akarunk kukkantani a levelezésünkbe, de ettől függetlenül minden levelet otthon is meg szeretnénk kapni. Ha idegen helyről lépünk be a postaládánkba, mielőtt otthagynuk a gépet, ne felejtsek el a programból kitörölni a megváltoztatott beállításokat és az ott elvlasított leveleinket, nehogy valaki visszaéljen az adatokkal.

Vértes Balázs

A HÁLÓ VILÁGA

MCI ÉS YAHOO! AZ AOL ELLEN. A Yahoo! és az MCI – az America Online előfizetőit megelőzve – együttesen létrehozott egy új online szolgáltatást, hogy Internet-elérést, plusz prémium tartalmat kínáljon mindazokkal a szolgáltatókkal együtt, amelyek a Yahoo! internetes keresőprogramban rendelkezésre állnak. Az MCI fogyasztói számára az ár egységesen 14,95 dollár, míg a nem MCI-előfizetők 19,95 dollárt fizetnek egy hónapos korlátlan használatért. Az iparág elemzője, Patrick Keane szerint az új vállalkozás meglehetősen félelmetes versenytárs lesz, ugyanakkor a kibertér „tele van azoknak a testeivel, akik megpróbálták az AOL-lal kikezdeni”.

SPAM-MAIL, RETTEGJ! A Sendmail szoftver – ezt a programot használják az internetes üzenetváltó számítógépek 75%-án – legújabb verziója új lehetőségeket kínál a „spamming” (nagy mennyiségű kéretlen kereskedelmi jellegű üzenet továbbítása) megállítására. Ezek közé tartozik pl. az a lehetőség, hogy visszaszűrtje a leveleket a közismert „spam” címekről, és kényszeríti a „spammer”-eket valódi Internet-címűk felfedezésére.

SZÁMÍTÁSTECHNIKA A SOROS(TÓL). A Soros Alapítvány közoktatási programja azette legfrissebb számítástechnikai pályázatait és felhívásait. A sokakat érintő pályázatokról az info@ Soros.hu E-mail-en vagy a www.soros.hu weboldalon lehet bővebben tájékozódni.

KÖVETHETLEN JÖVŐ. Az Internet-szolgáltatók és a berendezések forgalmazói arra figyelmeztetnek, hogy az Internet sávszélesség-igénye sokkal gyorsabban nő, mint az Internet-gerincvonalak. Míg korábban az Internet-forgalom évente duplázódott meg, most már 3-6 havonta. Az Internet-szolgáltatók panaszkodnak, hogy az új videóalkalmazások túlterhelik a jelenlegi technológiát, valamint hogy nehéz felépíteni a gerincvonalat anélkül, hogy tudnák előre, mely Internet-alkalmazások bizonyulnak a legsikeresebbnek: „Arra kérnek bennünket, hogy a sávszélességet a jövő számára építsük, anélkül, hogy valójában tudnánk, milyen lesz a jövő” – mondta a Netcom On-Line Communication Services elnöke.

Ismerkedés a homebankinggal

Egy szolgáltatás gyerekcipőben

Az informatikai szolgáltatások egyik legnagyobb fogyasztójának, a bankszektornak is szembe kell néznie a kor egyéb, aktuális kihívásaival. A fokozódó versenyben naprakészen alkalmaznia kell az információs technológia legújabb eredményeit, s közben egy pillanatra sem feledkezhet meg ügyfelei és adatai biztonságáról.

Nyugaton a bankválasztásnál már szempont a homebanking elérhetősége, színvonala. Magyarországon még ott tartunk, hogy keverjük a telebankingot a homebankinggal. Igaz, sokban hasonlítanak, ám míg a telebanking – miként nevén is benne van – telefonon keresztül nézünk, addig a homebanking az Internet segítségével. Utóbbi a telebanking egyfajta továbbfejlesztett, elektronikus változata.

Bizalom és háló

A bankok mind a telefonos, mind az egyéb, munkahelyről, otthonról levelezéssel történő szolgáltatásokat fiókhálózatauk teremtésére találták ki. S mivel a tranzakciók során a pénzügyesek kirendeltségei mellőződtek, az új szolgáltatásokat a bankoknak komoly számítástechnikai háttér kiépítését jelentik. Ugyanis az ügyfél akár telefonon, akár a világhálón keresztül szeretné egy tranzakció teljesítésével megbízni folyószámla-vezetőjét, a vonalki végén a számítógéppel vagy alkalmazottnak a telefonáló kliens számlája állásáról

aktuális adatokat kell maga előtt látnia. A pontos és friss információkra azért van szükség, hogy megítélhető legyen: teljesíthető-e az átutalási vagy betételekötési megbízás, továbbá, hogy azonosítható legyen, jogosult-e a telefonáló a számla felől rendelkezni.

A homebanking szolgáltatás népszerűsége – természetéből adódóan – szorosan összefügg az ország számítógép-használati szoká-

saival. Itthon sok ügyfél még mindig jobban kedveli, ha a telefonvonal végén nem egy szintetikus, gépi hang válaszol, hanem eleven, „élő” hanggal beszélget, aki megmagyaráz mindent, ha az ügyfél kérdezősködik.

Telefon, gép, browser

Az office banking szolgáltatás alapja egy pénzforgalmi számla, a tele- és homebankinghoz pedig elegendő egy folyószámla is. Az office banking és a homebanking igénybevé-

léhez mindenképp szükség van egy telefonvonalra, s ez ma már remélhetőleg nem gond. Ezen felül egy személyi számítógépet, egy modemet, természetesen Internetet (Netscape Communicator vagy Microsoft browser) és egy pénzügyi tranzakciók végrehajtására fejlesztett szoftvert használ az ügyfél elektronikus banki műveletek irányításához.

Az internetes tranzakciók biztonságosabbá tételéhez kap egy ügyfélazonosítót (a PIN kód világhálós változata), amely bankműveleti megbízásoknál az 6 elektronikus aláírásként funkcionál. Van olyan pénztételek, ahol nemcsak elektronikus azonosítót adnak a kliens kezébe, hanem minden egyes műveletnél használnia kell PIN (személyazonosító) kódját, és ismernie kell az adott tranzakció banki regisztrációs számát (TAN) is.

A homebanking egyébként sehol nem kerül több pénzbe, mint a hagyományos szolgáltatások. Kivétel azért akad ez alól. Annál az intézetnél, ahol nemcsak a szolgáltatást veszik igénybe a kliensek, hanem a hardverükhöz a szoftvert is innen bértik, ott általában felárat számítanak. Ez lehet negyedévénként vagy havonta egy fix összeg, de akár a tranzakciók meghatározott ezreléke.

Magyarországon sok munkahelyen a fizetés már kizárólag folyószámlára utalják. Meglehet, ha ilyen mértékben változnak szokásaink, akkor ha számítógép hiányában nem is otthonról, de a munkahelyünkről fogunk homebankingolni. S ha az igény testedt őr, akkor a hazai pénztételek sem várnak két évet új szolgáltatásuk startolásával.

G. M.

A **Texastel** és partnerei ajánlata az AKCIÓ UTOLSÓ NAPJÁN!

Csomag	Belépési díj	Készülék
Pannon GSM előfizetés	10.000 Ft vagy 15.000 Ft	
Pannon GSM előfizetés+M D 160 készülék	15.000 Ft	4.800 Ft
Pannon GSM előfizetés+E GA 688 készülék	15.000 Ft	48.200 Ft
Pannon GSM előfizetés+E GF768 készülék	15.000 Ft	74.600 Ft
Pannon GSM előfizetés+E GA 628 készülék bérlete	10.000 Ft vagy 15.000 Ft	560Ft/hó

Az árak az áfát nem tartalmazzák.

A 15.000 forintos előfizetés vásárlása esetén 10.000 forint ingyenes beszélgetést adunk ajándékként.

Nagy felhasználatú speciális előfizetési konstrukciókat kínálunk.

ÜZLETEINK:

1051 Budapest, Arany J. u. 17. 311-8416; CSEPEL PLAZA; DUNA PLAZA: 465-1020; 1056 Budapest, Curia u. 4.; 5900 Orosháza, Csillag Áruház; Metropolisz Üzletház – 3530 Miskolc, Széchenyi u. 78.

PARTNEREINK BUDAPESTEN ÉS VIDEKEN:

Mad-day Kft. – 7400 Kaposvár, Petőfi tér 4.
 Handyton GSM – 2651 Rétság, Pavilon sor
 Ultratón – 1129 Budapest, Bartók B. u. 27.
 MPS Elektronika Kft. – 2132 Felsőlőd, Autóspórház
 Sell Kom Bt. – 4029 Debrecen, Csapó u. 54.

Navifon Bt. – 7621 Pécs, Hunyadi u. 2.
 Protec-Tel GSM – 1102 Budapest, Liget tér 4.
 Kaisers Áruház – 1213 Budapest, Áruház tér 20.
 Clip Elektronika – 2510 Dorog, Bécsi u. 60.
 Kontakt Műszaki – 2536 Nyergesújfalú, Kossuth 171.
 Eurofon Erzsébet Áruház – 1004 Budapest, Kossuth L. u. 33.
 GSM Center Sopron – 9400 Sopron, Várkerület 98.
 City GSM szervíz – 3600 Békéscsaba, Győni u. 5.

City GSM szervíz – 5900 Orosháza, Rákóczi u. 6.
 City GSM – 6000 Kecskemét, Vágó u. 11.
 Don Tel GSM – 1113 Budapest, Villányi u. 48b.
 Don Tel GSM – 1119 Budapest, Fehérvári u. 107b.
 Don Tel GSM – 1162 Budapest, Szilvák u. 84.
 No Limit GSM – 2440 Székhalmabánya, Piac tér Dió
 Online GSM Szentendre – 2000 Szentendre, Dunakanyar krt.
 On Line GSM Kuckó – 1123 Budapest, Alkotás u. 5.

Stratégia felsőfokon

- avagy: Légy a világ ura!

E heti összeállításunkban a francia Cryo Interactive cég új játékát vettük szemügyre a BASE szoftveráruház jóvoltából. A 3RD Millennium biztosan megdobogtatja a stratégiai játékok kedvelőinek szívét, a valóságghű simuláció mellett talán azért is, mert esztétikus kivitelezésű multimédiás termékről van szó.

A PC-t nemcsak munkára használó „veteránoknak” bizonyára nem kell hosszan ecsetelni, milyen rég is volt az, amikor megjelent az első igazán élvezetes – és azóta is talán legjobb – városépítő, „polgármester-szimulátor”, a Simitcity. Akik akkor napokon, heteken, esetleg hónapokon keresztül rontották a szemüket az említett játék előtt gubbasztva, autópályákat, kikötőket teleptve, azok biztosan elgondolkodtak már néhányszor azon, hogy mennyit változott a PC-s játékok univerzuma, s hogyan jutottunk el az egy DD – van aki emlékszik még, mit is jelent ez? – lemezre Catstól a sok CD-s multimédiás, interaktív óriásokig. Ha összehasonlítjuk az „akkor” és a „ma” kínálatát, észrevehetjük, hogy egy-egy értékes játékhoz, kalandhoz akkoriban nem kellett atomerómű kategóriájú hardverrel rendelkezni, sőt a játszhatóság, a hangulat mintha – tisztele a kivételnek – fordított arányban állna a technikai fejlődéssel. A 286-os számítógépek és a jó esetben fekete-fehér (rosszabb esetben fekete-narancssárga

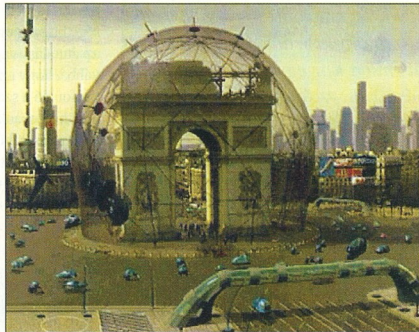
vagy fekete-zöld) Hercules monitorok a Sim sorozat, a Sierra Questek és a sportzok Larry kalandjainak korában szerényebb grafikai megvalósítást engedtek a játékoknak. Ezzel szemben, vagy talán pont ezért a fejlesztők a szegényes vizuális élményt legtöbb esetben eredetiséggel és ötletességgel próbálták pótolni.

A Simitcity utódja

A 3RD Millenniumot, a Harmadik évezret napjaink Simitcityjének tekinthetjük. Ha őse mellé állítjuk, lemérhetjük, mennyit változtak a számítógépes játékok az évek során, és azt is megtudhatjuk, hogy mi, játékosok mennyit változtunk. De ismerkedjünk meg közelebbről a játékkal.

Szerencsére az új programok nagy részéhez mellékelnek magyar nyelvű kézikönyvet, ez jelen esetben kivételesen nagy szerencse, hiszen segítség nélkül biztosan nehezen tudnánk megbirkózni az összetett játékmennel. A feladat már nem csak az, hogy a polgármesteri báronyszékből építsük, fejlessük városunkat, hanem egy teljhatalmú politikai vezető bőrébe bújva kell meghozni a túlélés és fejlődés feltételeit.

A történet röviden: 2001-et írunk, az új évezred hajnalra már egy más jellegű emberi civilizációt talál a Földön, nem azt, amelyben mi élünk. A világ öt ország szövetségébe tömörül, az országok 31 államra tagolódnak. A politikai és gazdasági súlypontok átelyeződtek, a béke fenntartása nem könnyű feladat. Egy kis állam gazdasági felelősségből fokozatosan – szakszerű, sikeres döntések sorozatával – megpróbálja felépíteni a világ egyet-

len és teljhatalmú urává kell válnunk. Ez nem is olyan nehéz feladat, feltéve ha jól, pontosabban, ha tökéletesen végezzük dolgunkat.

Születésszabályozás és felelősség

Az előrelépések mind újabb döntési lehetőségeket hordoznak, a városépítő szakemberekből szívós munkával olyan döntéshozó válik, akinek a születésszabályozás kérdésének kezelése, a saját cenzurázása vagy betiltása, az adók kivetése magától értetődő feladata. A döntések szoros kölcsönhatásban állnak egymással, a játékos keze kevés helyen van csak megkötve, hozhat akár etikátlan döntéseket (példa erre az esőerdők problémájának rendezése). Igaz, hogy döntéseink következményeit egyedül kell viselnünk, tanácsot azonban kérhetünk más politikai illetve vallási vezetőktől. Nem érdemes feltétel nélkül megbízni bennük, mert meglehetősen sokszor áll érdekében rossz tanácsok osztogatása.

Ellenfeleink gondoskodnak arról, hogy ne unjunk meg olyan hamar a szürkeállományt zibibaszto szellemi terhelést, a változatosság kedvéért néha lázadásokat, belvárosi bandahaborúkat kell szétvernünk, felidülés gyanánt.

A program megvalósítására jellemző, hogy tetteinket újsághírek illetve összesen 40 pernyi filmbejátszás kommentálja, az ellenfelek reakcióit döntéseink minél szélesebb figyelembevételével számítja ki, és csak iskolából vagy hatfélélt építhetünk.

A 3RD Millennium futtatásához Windows '95 operációs rendszer, 16 MB RAM és Pentium processzoros számítógép szükséges, legalább 4-szeres sebességű CD-ROM meghajtóval.

Kis Gábor

(gaborkis@compuserve.com)

A Gerinces Novell

Hosszú évekig a PC-s hálózat és a Novell gyakorlatilag egyet jelentett. A provói szoftvercég trónját többször akarták megintani, de a kisebb cégek próbálkozásait viszonylag könnyen visszaverték. Ez a cég vezetőit hamis biztonságérzetbe ringatta, és amikor a redmond-i óriás, a Microsoft lendült támadásba, nem vették elég komolyan. Mire észlelték a veszélyt, már majdnem késő volt...

Szittyá Tamás, a Novell Magyarország igazgatója mindezek ellenére bizakodó. Igaz, a hazai piaci helyzetet illetően nincs is ok az aggodalomra, mert a Novell stabilan tartja 90-95%-os részesedését, de világviszonylatban már nem ilyen jó a helyzet. Érzékeny veszteségeket szenvedtek el, a részvények mélyrepülésbe kezdtek, voltak elemzők, akik a közeli véget jósolták.

– Szerencsére nem lett igazuk – jegyezte meg Szittyá Tamás. A cég vezetése ugyanis még időben rájött, hogy nem elég a jó termék, azt el is kell adni. A Novell azokra a termékekre kezdett koncentrálni, amelyekben a legjobb, és ahol nincs igazi versenytársa.

– Ez a jó eredmény elsősorban két kulcsterméknek köszönhető. Az egyik az IntraNetWare for Small Business (nálunk Kisvállalati IntranetWare néven ismerik), a másik az egységes címár, az NDS (Novell Directory Service). Az előbbit csak Magyarországon több mint 1100 helyen használják, és világszerte is roppant sikeres.

A közepes és nagy vállalatok igényeinek kielégítése már sokkal bonyolultabb probléma. A legtöbb vállalat informatikai rendszere a számítástechnika fejlődésének különféle fokoza-

tain álló részekből áll. Ez valahol törvényszerű, hiszen mindenki a meglévő alapokat kihasználva próbál továbblépni, megőrizve minél többet az adott rendszer hasznos funkciói közül.

A különböző hálózatok általában kis, különálló szigetekként működnek a cégen belül, külön adatbázisokkal, külön adminis-

rátorokkal. A számítástechnikai rendszer felügyelete így nagyon sok szakembert igényel, s az egész rendszer nem áttekinthető és nehezen kezelhető.

A Novell ennek kivédésére továbbfejlesztette az NDS-t, és segítségével egységes vállalati szoftveregycset lehet létrehozni. Mivel az NDS már gyakorlatilag

az összes hálózati operációs rendszerben működik, olyan nyitott rendszer hozható létre, amelyben az összes, a felhasználókkal kapcsolatos információ egyetlen adatbázisban található, egy helyről menedzselhető a teljes hálózat, akárhány, egyébként különböző szigetből áll.

L. L.

Vásárolhat névtelent is...

... de miért tenné...?

...ha ugyanennyiért a NEVET is megkaphatja!

A név azonosít bennünket, egyedülivé tesz a kivétla a felhasználók körében azt az elismerést, sokaságban. Milyen különös, hogy a XII. századból hogy a Compaq név egyedülálló minőséget jelentsen. És ami szinte hihetetlen - Ön most a Compaq csúshalhatatlanná. Ma már ilyesmi nem fordulhat elő. minőséget egy névtelen számítógép árát veheti meg. A világ első személyi számítógép gyártójaként cégünk

Compaq Deskpro 1000 • Pentium® processzor 200MHz MMX™ technológiával
1.6 GB HDD • 256KB 2. level cache • 16MB RAM • S3 Trio 64V2/DX PCI
VGA adapter • 1MB Video RAM • 7 Slot (1 Combo, 3 PCI, 3 ISA) • WIN95

COMPAQ
1126 Budapest, Királyhídi út 6-9
Fax: +36 (1) 457-3099
www.compaq.hu
E-mail: info.hu@compaq.com

Irányított vállalatok

A vállalatirányítási rendszerek már nem csak a nagy monopóliumai, hiszen a kis- és középvállalkozások is egyre inkább rákényszerülnek hatékonyságuk növelésére. A fontos az, hogy mindenki olyan rendszert válasszon, ami számára a legmegfelelőbb, így a legtöbb hasznot is hozza.

A vezető egy számítógép előtt ülve azonnal képet alkothat cége működéséről. Friss adatokat hívhat be a raktárkészletről, az éppen folyamatban lévő gyártásról vagy az aktuális bevételekről, kiadásokról. Táblázatok, grafikonok a kiválasztott legfontosabb adatok folyamatában is láthatóak, ami a stratégiai döntések meghozatalában sokat segíthet. A raktáros ugyanebben az adatbázisban dolgozik, a raktárkészletet ellenőrzi, de képernyőjén csak a munkájához szükséges információkat látja. Ezzel egy időben a karbantartók egy gép alkatrészeiről hívnak le adatokat, a beépített részegységek eddigi meghibásodásából, cseréjéből rejtejt hibákra próbálnak rábukkanni. Ez csak egy apró része az integrált vállalatirányítási rendszer egész vállalatot behálózó működésének, ami az információ hatékonyabb kezelésével jelentős költségsökkenést eredményezhet.

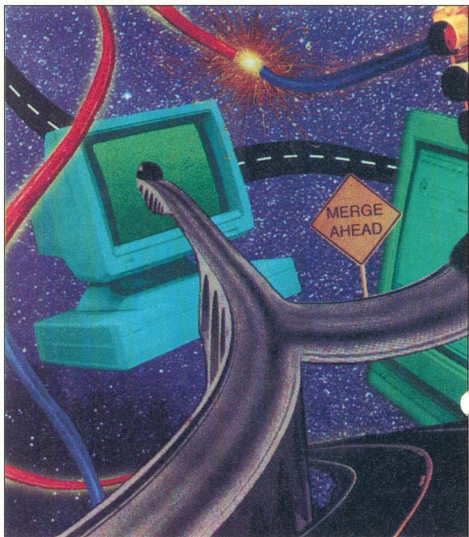
Az integrált vállalatirányítási rendszer kifejezés sokak számára misztikus csengésű, pedig tulajdonképpen nagyon egyszerű elven működik. Lényege, hogy a cégnél született adatokat csak egyszer rögzítik, mégpedig azon a helyen, ahol a legtöbb kapcsolódó információ áll rendelkezésre, majd ezután egy központi adatbázisban tárolják. Az adatbázisban minden alkalmazott a jogosultságának megfelelő mértékben férhet hozzá, ami körülbelül azt jelenti, hogy mindenki annyit lát, amennyit a vezetés jónak lát, illetve ami a munkájához szükséges.

Az egy helyen történő adatrögzítés miatt például a bejövő, azaz lezámlázott áru a könyvelésben, a raktárkészletben és még egy sor szükséges állományban automatikusan megjelenik, így amellet, hogy időt és energiát spórolunk, az elütések, elírások is ritkábbak.

Magyarországon ezeknek a rendszereknek a fejlődése a 90-es évek elején kezdődött, és egyre gyorsuló ütemben folytatódik. Kezdetben a cégek megelégedtek házi komputervirtuózai alkotásaival, amelyek egy-egy területen, például a pénzügy vagy raktárkészlet-nyilvántartás terén sokáig jól működtek. A probléma akkor kezdődött, amikor idősevről vált ezeknek az elavult, régi programozási nyelveken íródott szoftvereknek a fejlesztése és hálózati integrálása. Készítők – sokszor leírásokat sem hagyva hátra – jórészt eltűntek, így ezekkel a szoftverekkel nem nagyon lehetett mit kezdeni. Azonban ott, ahol mégis sikerült a helyenként összekapcsolt PC-rendszereké, úgynevezett „szigetekké” integrálni, még nem beszélhetünk valódi integrált rendszerekről.

Nehéz választás

Azok a vállalatok, amelyek a mai kiélezett versenyben hatékonyságukat optimális szintre szeretnék fejleszteni, jobban teszik, ha profi cégek profi vállalatirányítási rendszereivel dolgoznak, még akkor is, ha emiatt esetleg mélyebben kell a zsebükbe nyúlniuk.

Vállalatirányítási rendszert hosszú távra választ egy cég magának, hiszen annak bevezetése komoly erőforrásokat igényel, és folyamatos működtetése létfenntartósságú. Ezért a választásnál nem csak a cég aktuális helyzetét kell alapul venni, hanem távlatokban kell gondolkodni, sőt még a gazdasági környezet esetleges változásait is figyelembe kell venni. Magyarország uniós tagságával például készülni kell az euróban történő elszámolásra és több deviza egyidejű kezelésére.

Ügyviteli szoftvert, vállalatirányítási programcsomagot már néhány százezer forintért is lehet kapni, de vannak több tíz, sőt százmillió forintos rendszerek is. Az egyes programok más-más célcsoport igényeit elégítik ki, ezzel magyarázható a nagy árkülönbség. Az olcsóbb, egyszerűbb szoftverek általában egy kisebb vállalkozás egy-egy feladatára

nyújtanak megoldást, míg az összetett rendszerek a cég teljes működését lefedik.

A cég mérete az igényeket is alapvetően meghatározza, így ilyenkor már sejteni lehet, mely szállítók jöhetnek számításba. A választásnál fontos szempont az adott rendszer integráltságának foka, és hogy előreláthatólag milyen mértékben növeli majd a hatékonyságot. Nem mindegy sem, hogy az új rendszer miként illeszthető a meglévő alkalmazásokhoz, illetve hogyan bővíthető a jövőben. Ebből a szempontból a modulokból felépülő rendszerek a legpraktikusabbak, hiszen a vállalatirányításba bevont területeket tetszőlegesen szűkíthetjük-bővíthetjük, csak a megfelelő modul kell hozzá megvásárolni.

Rendszervásárláskor érdemes meggyőződni arról, hogy a szállító mennyire naprakész, és az általa kínált megoldások mennyire

hp HEWLETT
PACKARD
BUDA
SZAKÁRUHÁZ

JÖNNEK, LÁTNAK, GYŐZNEKI!
HP LaserJet 4000 és 5000 printerek A4 ill. A3

- ✓ 16 lap/perc, 1200dpi
- ✓ PostScript nyomtatás
- ✓ hálózati és duplex opció

1111 Budapest, Bartók Béla út 18.
Tel./Fax: 166-6257, 166-6249, 166-7405, 166-5224 E-mail: Bartok@libra.hu
Nyitva: hétköznap 9.30-17.30

követik a lefedett terület fejlődését, újdonságait. Ilyen például a számviteli területén a többdimenziós könyvelés és automatikus kontírozás, vagy a termelésirányításban a just-in-time típusú termelés, valamint az ISO 9000-es szabvány.

Érdemes figyelembe venni azt is, melyik szállító mennyire támogatja termékét. Egy nagy rendszer bevezetése hatalmas feladat, és ha a szállító nem segít kellőképpen, akkor könnyen kudarcba fulladhat az egész projekt. A referenciákat és a cég megbízhatóságát is érdemes megvizsgálni, mert nem mindegy, hogy egy-két év múlva, ami egy rendszer életében igazán nem mondható hosszú időnek, megtalálható lesz-e még. Célzerű működés közben is megnézni kiválasztott rendszert, és ezek után eldönteni, megfelel-e az igényeinknek. Mindenképp ajánlatos egy megoldás előtt elvégezteni a cégen belüli rendszer- és igényfelmérést, és javaslatot kérni az üzleti folyamatok áttervezésére, így elkerülhetőek a vállalatirányítási rendszer helytelen megválasztásából adódó problémák. A nagyvállalatok ezt már nem engedhetik meg maguknak, ezért jól teszik, ha a legkorszerűbb, minél nagyobb területet lefedő vállalatirányítási rendszerek közül választanak.

Nagyoknak nagy haszon

Az integrált vállalatirányítási rendszerek csúcspan az azok a rendszerek találhatók, amelyek akár egy multinacionális cég teljes működését is képesek lefedni. Ezek közül a világon az SAP R/3 rendszerével találkozni leggyakrabban. Még 1972-ben néhány az IBM-nél dolgozó rendszermérnök kidolgozta egy valós idejű – real time – vállalatirányítási rendszer koncepcióját. Mivel cégük akkoriban más irányú fejlesztéseire koncentrált, úgy döntöttek, önállóan valósítják meg elképzelésüket, és megalapították az SAP-t. Az SAP rendszerének legmodernebb, harmadik generációs tagja az R/3.

Az R/3 a vállalati folyamatokat real time, azaz valós időben integrálja, ezért percekész informá-

ciókat szolgáltat a felső vezetőknek. Felhasználói szempontból nem elhanyagolható szempont, hogy a rendszer az egyik legnyilvánlatosabbnak számít a piacon, így futtatható minden jelentős – UNIX és Windows NT – platformon, valamint az IBM AS/400-asán és nagyépein is.

Szandtner Tibor, az SAP szakembere szerint a kétmillió forintnál nagyobb forgalmú és legalább száz főt foglalkoztató vállalatoknál érdemes rendszerüket bevezetni, ezeken a helyeken a hatékonyság javulásával a költségek gyors megtérülésére is számítani lehet. A megtérülés ideje természetesen vállalatfajtától és tevékenységi körtől függ, de bevezetés előtt érdemes megvizsgálni, mely területek hatékonyabbá tétele a leghasznosabb számunkra. A legtöbb helyen a jobb átláthatóság és valós idejű vezetői kontrolling révén csökkennek leginkább a készletek és szorítható le az anyagfelhasználás – emelte ki Szandtner Tibor.

Az adósk percekész ellenőrzése, az üzleti folyamatok felforgósulása és leegyszerűsödése szintén a hatékonyságot javítja. A Fővárosi Vízműveknél például a számítástechnika megállapított két-három éves megtérülési idő helyett a rendszer már egy év működés után behozta az árát, azzal, hogy a jobb ellenőrzés következményeként óriási mértékben csökkent az anyagfelhasználás. Multinacionális cégeknél, ahol a bevezetés költsége több országra oszlik szét, az arányok még ennél is kedvezőbbek lehetnek. Így van rá példa, hogy néhány fős leányvállalat is R/3 rendszert használ, mert más szoftverrel nem lenne megoldható a magyar és külföldi előírásoknak egyaránt megfelelő, egyidejű adatrögzítés.

Egy ilyen rendszer költsége néhány tízmillió forintnál kezdődik, de a teljes logisztikára, azaz számvitelre, kontrollingra és emberierőforrás-gazdálkodásra kiterjedő projekt ára akár a százmillió forintot is elérheti. Ez a szükséges hardverkönyezetet, szoftver licenccet és a bevezetési tanácsadást is magában foglalja.

Ha szabadabban akar manőverezni, rugalmas szoftverre van szüksége.

A versenyhelyzet és a változó piacok olyan szoftvert igényelnek a mai világban, amely gyorsan képes alkalmazkodni az egyéni igényekhez. Azok a programok, amelyekből hiányzik ez a rugalmasság, nagymértékben lelassíthatják egy vállalat működését. Önmek olyan programra van szüksége, amelyet megfelelően felkészítettek a jövő elvárásaira. Már most.

Az SAP standard üzletirányítási megalkotott R/3-as programja megfelel ezeknek az elvárásoknak. Egy rövid implementációs szakasz követően az R/3-as programok automatizálják és ezáltal hatékonyabbá teszik az alapvető adminisztratív, számviteli, értékesítési, emberi erőforrás-kezelési és egyéb folyamatokat, valamint összekapcsolják egymással a különböző, vállalaton belüli részlegeket. Az R/3-as moduláris felépítése ezen kívül olyan testreszabott megoldást biztosít Önmek, melyet pontosan a vállalat összes részlegének specifikus igényeire lehet hangolni. Ennek eredményeképpen cége úgy fog működni, ahogyan ezt mindig is szeretete volna: rugalmasan, gazdaságosan és gyorsan. A kis- és középvállalatok számára az R/3-as megoldás szolgáltatói rögtön a kezdetektől képesek ezt biztosítani. Átúgók, testreszabott R/3-as megoldásokat biztosítanak azonos forrásból.

Ezenkívül az SAP szoftver már most megfelel a jövő kívánalmainak is. A négyjegyű évszámlylváltartás segítségével a 2000. év problémáikajára nyújtunk megoldást, tetszőleges valuta-átváltathatóság biztosítunk az Euroban lebonyolódó pénzügyforgalomhoz és Internetes alkalmazásokat létesítünk az elektronikus tranzakciók számára. Az SAP R/3-as megoldást a jövő igényeinek megfelelően programoztuk.

Rugalmas szoftvermegoldások, melyekkel magas teljesítményt nyújthat és versenyképes maradhat a jövőben is. Lépjen velünk kapcsolatba a <http://www.sap.com/y2000> címen, vagy a következő telefonszámom: 457-83-33.

SAP Hungary Kft.

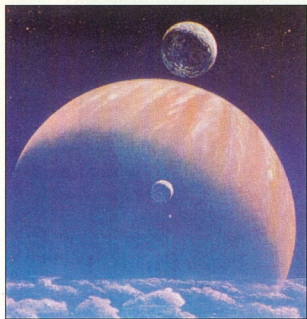
H-1122 Budapest Városmajor u. 13.

Tel: 36 1 457 8333 Fax: 36 1 457 8344

Úrben a Kapsch

A Kapsch A. G. osztrák telekommunikációs vállalat egy videokonferencián élő kapcsolatot létesített hat európai város és a MIR orosz űrállomás között. A Kapsch Tavaszi Fórum '98 elnevezésű telekonferencián Budapest, Prága, Varsó, Moszkva, Bécs és Hannover diákjai tehetek fel kér-

déseket az űrhajósoknak, illetve elmondhatták elképzeléseiket, félelmeiket a jövővel és az információs technológiákkal kapcsolatosan. A rendezvénynek a budapesti Planetárium adott otthont. Az esemény központi részeként húszperces beszélgetés következett a MIR orosz legénységével. Magyarországról Skordai Annamária, a Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium tizenhét éves tanulója tette fel a kérdéseket, oroszul. A diákok kérdéseire Talgat Muszabajev, a MIR parancsnoka és Nikolaj Budarin feldelet mernőnk válaszolt.

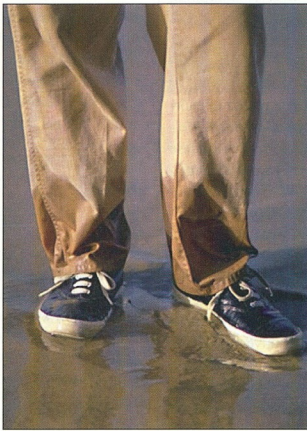
Tőzsdejáték a hálón

A pénzügyi ismeretek terjesztésére már korábban is szerveztek különféle tőzsdejátékokat. Ilyen volt a közgazdasági egyetemen az Élő Tőzsdeseminárium, a Ravensburger társasjátéka, valamint különféle fogadjátékok, melyeknek a tv és az újságok biztosították a publicitást. Az Internet terjedése teremtette meg a lehetőséget az első tömeges számítógépes tőzsdejátéka, amelyet a D. H. Brókerház Rt. indított. A programot a Hungary Network szakemberei dolgozták ki, és a februári indulás óta közel ötezer résztvevője és több ezer külső figyelője van az elektronikus börzének. A játék megkezdésekor, februárban az előzetesen jelentkező háromezer-öttszáz ver-

senyző fiktív összegben hárommillió forintot kapott, a később jelentkezők indulótőkéje a már regisztrált játékosok teljesítményétől függ, de maximum hárommillió forint lehet. A játék június 12-ig tart. Addig az Interneten folyamatosan szemmel tartható a játék aktuális állása, a mindenkor első ötven játékos jellegű és teljesítményének főbb adatai.

Virtuális Gyalogló

A Guards Rt. gondozásában kifejlesztett Gyalogló egy olyan magyarországi kiinduló oldal, ahol az internetező minden területen megtalálja az általa kívánt információt a hálózaton. Tematikusan rendszerezett linkgyűteményt alkothatunk, ahol földrajzi utazásként is felfogható szörfözéssel, rendkívül egyszerű módon található meg az a link, aminek segítségével eljuthatunk a kívánt oldalra. Az adatbázis folyamatosan bővül, követve az érdeklődés intenzitását az Internet mint média iránt. Az oldalak <http://www.gyaloglo.hu> címen érhetők el.

Megvan a 250. kabinet

Magyar Bálint művelődési és közoktatási miniszter és Demszky Gábor, Budapest főpolgármestere március 24-én a budapesti Novus Gimnáziumban felavatta a 250. Budapesten bekötött internetes kabinetet. Az országban ez volt a 700. Sulinet kabinet. Mára a budapesti középiskolák 90%-a ren-

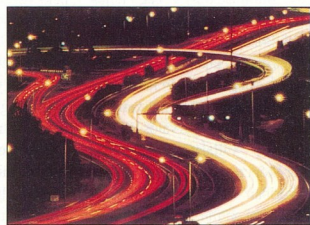
delkezik Internet-kapcsolattal a Sulinet program jóvoltából. Országos arányokat tekintve a magyarországi középiskoláknak több mint a fele rendelkezik sulinetes Internet-kapcsolattal.

Következő cél a félmillió

A budapesti Király Katalin személyében 400 ezredik ügyfelét köszöntötte március 24-i sajtókonferenciáján a Westel 900 GSM Mobil Távközlési Részvénytársaság. A négyász-ezredik Westel 900-as ügyfél nevét kézzel jegyző jelenlétében a sajtókonferencia előestéjén sorsolták ki az elmúlt napok újdonsült előfizetői közül. Ugyanekkor dőlt el, hogy a Westel 900 első, második, harmadik illetve negyedik százezer előfizetői köréből kik használhatnak fel 400, 300, 200 illetve 100 percnyi ingyenes beszélgetést.

GigaSPEED sebességgel

A Lucent Technologies szemináriumot tartott a közgazdasági egyetemen, ahol a jövő potenciális felhasználóinak mutatták be a Systimax GigaSPEED strukturált kábelvezetési rendszert, amely lehetővé teszi a Gigabit Ethernet szintű kapcsolatot. A GigaSPEED kábelvezetési hálózatokkal lehetséges az egy gigabit/másodperces adatátvitel, amely legalább a nyolcszorosa a jelenlegi kábelvezetési teljesítménynek. A Lucent Technologies a GigaSPEED hálózatok összes paraméterét feljavította a Cat 5/100 MHz-es paraméterekhez képest. Dr T. C. Tan, a Lucent Technologies technológiai igazgatója elmondta, hogy a gazdasági vezetők nyelvében a GigaSPEED hálózat legnagyobb előnye a beruházásvédelem, hiszen nem mindegy az egyes vállalatoknak, hogy három- vagy húszévente kell napokra leállítani a hálózatot kábelcsere miatt.

STEPHEN L. NELSON
OFFICE 97
Ára: 2490,- Ft

Ha valóban nincs sok idő, de a szoftver Téged érdekli részben mester akarsz lenni, akkor biztosan erre a könyvre van szükséged.

A rohanó embereknek

Megrendelhető: Panem Kft.
1385 Bp., Pf. 809
Email: panem@mail.datanet.hu
<http://www.datanet.hu/panem>

Ára: 2490,- Ft
Power Point
for WINDOWS 95

RON MANSFIELD

ALBA COMP

A pontos

s z á m í t ó g é p

ALBA COMP

Az Albacomp Activa számítógépcsald különbdz Intel processzorokat tartalmaz

Albacomp Rt.	Budapesti Kirendeltség
8000 Székesfehérvár	1139 Budapest
Hosszúsétatér 4-6.	Frangepán u. 8-10.
Tel.: (22) *315-414	Tel.: 329-1493
Fax: (22) 327-532	Tel./fax: 349-0152

S Z A K Ü Z L E T E K :

1065 Budapest	1011 Budapest	3525 Miskolc
Nagymező utca 25.	Fő utca 31.	Széchenyi u. 49.
Tel.: 311-8095	Tel.: 201-4409	Tel.: (46) 354-266
Tel./fax: 331-8108	Fax: 201-4322	Tel./fax: (46) 353-100

www.albacom.hu

unix = előrelátás

unix = hp

A holnap üzleti lehetőségének kulcsa az Ön számítóközpontjában rejlik. Ez a kulcs egy kombináció: a HP 9000 V-osztályú nagyvállalati kiszolgálója és a döntéstámogató alkalmazásokat futtató vállalati adattárolási megoldásai. Ez a kombináció teszi lehetővé az adatok bölcs felhasználását. Hogy azonnal megtudhassa, mit hoz a jövő. További információk az Interneten: www.hp.hu. és www.hp.com/go/unix. Hewlett-Packard hot-line: 343-0310.

The Peter Water Tarot Deck is a registered trademark of U.S. Games Systems, Inc. ©1997. UNIX is a registered trademark of The Open Group in the U.S. and other countries. ©1998 Hewlett-Packard Company.

NÉPSZABADSÁG

HANG ÉS KÉP

II. évfolyam, 1. szám

Szórakoztatóelektronikai magazin

1998. március 31.

EPSON

NYOMTATÓK TELJES VÁLASZTÉKBAN

EPSON

márkabolt

1114 Budapest, Bartók Béla u. 9.

Telefon: 166-5419

MARANYI

SONY

CCD-TR 401 STAMINA KAMERA

109 990,-

Mobil műredek

GREY

NOKIA
6110

Bár ez a valaha készült legkisebb és legkönnyebb Nokia mobiltelefon – nagyméretű, ötsoros kijelzőjének köszönhetően a kezelése mégis gyerekjáték; a nagyteljesítményű akkumulátorral pedig akár 450 órán át készenlétben áll. Még három elektronikus játék is található benne – ami azért mégsem gyerekjáték! • Mindent tud, amit Ön egy mobilteletfontól elvár. Sőt, még ennél is többet! A Nokia 6110-es egy igazi mobil műredek.

<http://www.nokia.hu>

NOKIA
CONNECTING PEOPLE

A szerkesztő gondolatai

Hang és kép

Nem tudom pontosan, hogyan mutatták ki, de állítólag a bennünk érő információk 96%-át szemünk és fülünk továbbítja agyunkba. Szóval a hang és a kép döntően befolyásolja életünket, mégse törődünk velük eléggé. Ha felmérjük, milyen minőségben hallgat zenét honfitársaink többsége, vagy milyen képet néz a tévén, akkor

2010 jövőképe

A New Scientist februári számában olvasható egy összeállítás, mely szerint a fejlett országokban a multimédia és az informatika vívmányai már most legalább olyan népszerűek, mint a szórakoztatás egyéb változatai. Amerikában a korszaklambasztárok után a házimozis és a DVD-technológia különböző formái találhatóak a második és harmadik helyen. A cikk azt is megemlíti, hogy ha ez a folyamat hasonló ütemben folyik, akkor a világ bizonyos részein 2010-re az otthoni szórakoztatás lesz az emberek legfőbb szabadidőprogramja. A NS jóslatai sze-

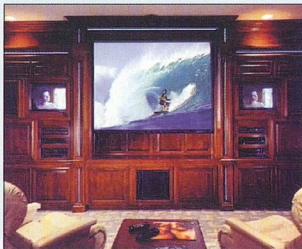
elszomorító tapasztalatokkal lehetünk gazdagabbak. Torz hangok, remegő, mákos képek nagyon sok esetben, s ami a legszomorúbb, ez nem is zavar senkit.

Igaz, az emberi érzékelés csodákra képes. A zörejből is kiszűrni a zenét, a szellemképekből is kiválasztja az igazit, de halakal hallgatott már igazi hifit és nézett jó minőségű képet, netán egy házimozi, akkor annak nem kell magyarázni, hogy micsoda különbség van kép és kép, hang és hang között.

Tudjuk, sokakat az tart vissza a készülékeserőtől, hogy úgy hiszik: a jó mindig drága is. Kétségtelen, a „high end” csúcscsülékek gyakorlatilag megfizethetetlenek. Az erősítők és hangszórók darabonként több millióba kerülnek, az összekötő kábel méteréért is kifizethetünk 20-50 ezer forintot. Egy kiállításon láttam kétféle millióba kerülő fejhallgató-erősítőt is, ilyet talán az sem vesz meg, akinek telne rá.

Most induló magazinunk nem ezekkel foglalkozik, bár ilyen csodákat is bemuta-

rint a multimédia, a házimozis és az Internet lesz a kedvenc. Arról már nem szól a fáma, hogy a legnagyobb pénzt leszakító multiplexekkel vajon mi lesz.

tunk. Azért tesszük ezt, mert tudjuk: érdeklő az olvasókat, hol tart a technika. Az is indokolja a csúcscsülékek ismertetését, hogy ami ma luxus és különlegesség, az holnap feltűnik a megfizethető, jó minőségű berendezésekben is.

De azért információink többségét olyan készülékekről adjuk közre, amelyek sokak számára elérhetőek. Tudatában vagyunk annak, hogy egy 240 ezer példányban megjelenő magazinnak az átlagos igényeket kell kiszolgálnia. Reméljük, ez sikerül, hiszen mi, a szerkesztőség tagjai is olyanok vagyunk, mint Önök: szeretjük a szépen szóló jó zenét, a szép képet és azt is, ha ez a kettő együtt van. Tudjuk, hogy amiről frunk, az nem a csúcs, de valljuk: ma már a magyar pénztárcához mért készülékek között is akadnak olyanok, amelyekkel a „nagyemlők” között sem kell szégyenkezniük.

Havonta megjelenő magazinunkban sok mással is foglalkozunk. Kedvenc témáink közé tartozik a fotózás, mégpedig a hagyományos filmes és az új, elektronikus fényképezés is. Természetesen a videósokról sem feledkezünk meg, folyamatosan ismertetjük az új kamkordereket és asztali lejátsszókat. Helyet kap a laptopban az autóhifi is, és még sok minden más.

A témaválasztásban számítnak olvasóinkra is. Kérjük, írjanak nekünk. Írják meg, miről olvasnának szívesen, osszák meg velünk tapasztalataikat, s ha külföldön járva érdekes újdonsággal találkozna, tudassák azt velünk és a többi hang- és képbaráttal. Így, együtt elérhetjük, hogy magazinunk a jobb hang és a szebb kép igazi fórumává váljon.

Várjuk véleményüket és észrevételeiket elektronikus postán a comptech@comptech.hu címen, vagy levélben: 1141 Budapest, Komócsy utca. 5-7.

Lónyai László

NEPSZABADSÁG HANG ÉS KÉP

A Népszabadság szórakoztató-elektronikai magazinja

Internet:
<http://www.comptech.hu/kepeshang>

Lapalapító: PersonArt Kft.
Felelős szerkesztő: Lónyai László

Lapnagyer: Kiss Brigitta
Szerkesztő: Klátyik István
Munkatársak: Gecse Mariann,
Szabó Gabriella

Kiadja a Népszabadság
Részvénnytársaság
Felelős kiadó:
Lengyel L. László, ügyvezető igazgató

Kereskedelmi és hirdetési igazgató:
Gyuráki Attila

Szerkesztőség és reklámiroda:
PersonArt Kommunikációs Ügynökség
1141 Budapest, Komócsy utca 5-7.

Telefon: 469-30-30, Telefax: 469-30-40
E-mail: comptech@comptech.hu
CompuServe: 100324,654

Tördelés, tipográfia: PersonArt

Nyomás: Révai Nyomda Kft.

Tévé a falon

A televíziógyárak régóta kísérleteznek a lapos, falra akasztható televízióval, de csak a legújabb képmegjelenítő technológiák alkalmazásával sikerült megvalósítani az első példányokat. Alapvetően kétféle képernyőt használnak, az egyik a hordozható számítógépekben is alkalmazott aktív mátrixos LCD kijelző, a másik a plazmaképernyő. Mindkettő nagyon jó minőségű, villogás- és remegésmentes, nagy fényerejű képet ad, közös jellemzőjük az is, hogy mindkettő ma még elég drága.

A Philips plazmaképernyőt használja legújabb, mindössze 115 mm vastag televíziójához. A nagyméretű, 106 cm-es (42 hüvelyk) átmérőjű tv egy festményhez hasonlóan falra akasztható. A vedőegység multifunkciós, azaz csaknem az összes szabványú tv-adás vételére alkalmas. A szokásos méret mellett szélesvásznú, 16:9 arányú képekkel dolgozó adások is vehetők a készülőlékkel.

Mérete és ára miatt ez a tv már házimozis is egyben, és ennek megfelelően 120 wattos Dolby Pro-Logic térhangrendszerrel szerelték fel.

A többszörös képforrás

Az árak csökkenésével párhuzamosan növekszik a digitális kamerák felhasználóinak tábora. Kétségkívül előny, hogy nem kell bajlódni a film befűzésével, az előhívással és a nagyítással, az elrontott felvételek pedig azonnal törölhetők és megismételhetők. Az emberek többsége viszont ragaszkodik a hagyományos, kézbe vehető papírpépekhez, ezen a téren a digitális kamerák ma még az előnyök jó részét elveszítik.

De hogyan is működik egy ilyen rendszer? A digitálisan tárolt képeket egy számítógépbe kell átmásolni, ott egy képfeldolgozó programmal megjeleníteni, és ezután lehet ki-nyomtatni. Ezt felismerve a gyártók kifejlesztették azokat a nyomtatásokat, amelyek közvetlenül elkészítik a kamerák képeit. Ezeket általában csak a kamerával kell összekötni, és máris jön ki a kész kép. Ilyen printer a Panasonic NV-MPDI elnevezésű videonyomatója

is. A rendszer lényege, hogy közvetlenül a videokamerára, videóra, televízióra, digitális fényképezőgépre kapcsolható, és a kiválasztott kép – akár egy filmkockáról a nagyítás – kinyomtatható. Többet, hogy Windows vagy Macintosh rendszerű számítógéphez is csatlakoztatható. Az NV-MPDI a ma talán legjobb képmínőséget adó, hőszublimációs festékkel dolgozik. Képes 16,7 millió szín megjelenítésére, és a technológiából adódóan – a speciális papírra – a fényképektől szinte megkülönböztethetetlen nyomtatokat készít.

Kevlar az autóban

Napjaink egyik csodaanyaga a szénszálakal készített műanyag, a kevlar. A most harmincéves, Hi-Fi hangszóróiról ismert dán cég, a Jamo erről a műanyagról nevezte el leg-

újabb, autóra építhető hangfalcsaládját. A név elsősorban a különlegességre utal, bár néhány alkatrészt is kevlarból készítettek. A minőség és a megbízhatóságra jellemző, hogy hétévi garanciát adnak a hangszórókra.

Ez különösen annak tudatában figyelemreméltó, hogy az autóra szerelt hangszóróknak nagyon komoly hőingadozásokat és rezgéseket kell elviselniük. A jó hangátvitel érdekében a tizenhét cm átmérőjű mélysugárzóba egy két és fél cm-es titánkupolát építettek be, amely a magas és részben a középhangok megszólaltatását segíti. A mérések szerint a hangszórócsalád torzítása 180 watt teljesítményig kielégíti a Hi-Fi szabvány előírásait.

Nyitott az A. I. D. A.

Új bemutatótermet nyitott a G Üzletházban a tavalyi HiFi Show-n nagy sikerrel bemutatkozó A. I. D. A. Audio részlege. A mintegy 18 négyzetméteres, a Dunaudio Bt., – a társaság kizárólag hangtechnikával foglalkozik – közreműködésével akusztikailag feljavított bemutatóteremben az A. I. D. A. Audio üzletfilozófiájának megfelelően a fülnék is jölöső házimozit alakítottak ki. A hangsúly az igényes megszólaltatáson van, de természetesen a DVD lejátszó és képlemezjátszó a kiváló vizuális megjelenítést is biztosítja.

A bemutatóteremben az A. I. D. A. Audio márkatemeikéből kialakított alábbi rendszer gondoskodik az akusztikus és vizuális élményről:

DENON AVR-3200G Dolby digital AC-3 surround rádióerősítő

DENON DVD-2000G DVD asztali lejátszó

DENON DMD-1550G MiniDisk deck

DENON LA-2300G képlemezjátszó

Második generációs DVD

Bár a nagy kapacitású ezüstlemezek, a DVD-k (Digital Versatile Disc) még csak most indultak hódító útjukra, a JVC már a második generációs asztali lejátszót is bemutatta. A különlegesen közönséges CD-lejátszóra hasonlító készülék különlegessége, hogy a film lejátszása közben lehet megke-rezni egy részletet a korongon. Ha ezt az opciót választjuk, akkor a képernyő sarkában egy kis ablak jelenik meg, amelyen láthatjuk, hogy éppen hol tartunk a keresésben. Amikor megtaláltuk a kívánt részletet, egyetlen gombnyomással átválthatunk úgy, hogy az eredeti műsor kerül át a kisablakba.

Nem túl szerencsés tulajdonságuk az újabb fejlesztésű készülékeknek, hogy szinte minden funkciójuk csak a távirányítón keresztül érhető el. Ez különösen akkor okoz gondot, ha a vezérlőben kimerül az elem, vagy éppen nem találjuk.

Az új JVC-n szerencsére nem spóroltak a gombokkal, az összes kezelőszerv felkerült az előlapra is.

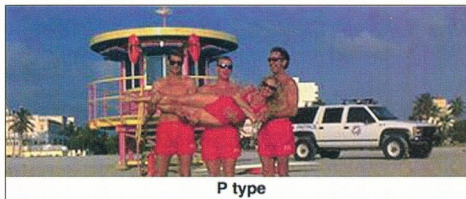
Mágnescsík a film

APS – a fotózás új korszaka

A 90-es évek közepe táján úgy tűnt, válságba kerül a hagyományos filmen alapuló fotóipar. A fényképezőgépek eladása csökkent, és sokan már a közeli véget jósolták. Ekkor váratlan fordulat történt: a Kodak forgalomba hozta a továbbfejlesztett fotózási rendszert, az Advanced Photo Systemet, rövidítve az APS-t. Ettől hirtelen újra évi harmincmillióra nőtt az eladott gépek száma, és amatőrök sokasága kezdett el fényképezni a régebbinél jobb, egyszerűbben kezelhető kamerákkal.

A rendszer lelke a speciális film. Ez vékonyabb, de erősebb a megszokott 35 milliméteresnél. Az emulzió is mintegy háromszor jobb felbontású, így annak ellenére, hogy a képméret 20%-kal kisebb, jobban nagyítható. De nem ezek teszik különlegessé az új filmet, hanem az, hogy perforáció helyett a két szélén vékony mágnescsík húzódik. Ez teszi lehetővé, hogy a film, a gép és a fotolabor tökéletes egységben működjön együtt.

képkivágás közül választhatunk: a megszokott 9x6, a 16x9 és a panoráma között. Ezt a gép felírja a mágnescsíkra, és a labor automatikusan ilyet nagyít. De ide rögzítik a felvétel adatait is: a zársebességet, a rekesznyílást és a dátumot. Sőt még hangot is vehetünk fel minden kockához. A drágább

P type

Az APS eljárással panorámaképek is készíthetők.

egy-egy kis kép. Ennek alapján készíthető az archiválás és az utánrendelés. A filmet a kazettába visszahúztva adja vissza a labor, így nem sérülhet meg. A gyártók praktikus dobozokkal segítik a filmek és az index printek tárolását.

Kezdetben csak amatőrök használták az új filmformátumot, de látván a nagy sikert, a gyártók a profi és félpofai kamerák választékát is kiegészítették APS logót viselő gépekkel. A Nikon, a Canon, a Minolta és a többiek drága, cserélhető optikák, tükrörreflexes fényképezőgépeket készítenek APS filmekhez. Nagyban segítette a rendszer elterjedését, hogy már nem csak negatív filmek, hanem diapozítívok is készülnek mágnescsíkos kivitelben.

Végül, de nem utolsósorban

szólnunk kell az APS lejátszóról is. Ez egy olyan szerkezet, amely a negatívot beszkeneli, elektronikus pozitív képpé alakítja, és lehetővé teszi, hogy számítógépen vagy tévén megnézzük. Van egy billentyűzete is, ezzel szöveget vehetünk fel a mágnescsíkra, amit később a labor a kép háttára nyomtat. A lejátszóval módosíthatjuk a képkivágást is és hangot vehetünk fel. Annak sincs akadálya, hogy tetszőleges sorrendben játsszuk le a képeket, így valóságos diashow-t mutathatunk be – negatívról.

Mindezek után már csak egy kérdés maradt nyitva: látva a digitális kamerák rohamos terjedését, érdemes-e pénzét költeni filmes fényképezőgépre? A válasz szerintünk egyértelmű igen! A filmek felbontása annyival jobb, mint az elektronikus eszközöké, hogy még hosszú évekig meg sem közelítik a digitális kamerák. Sőt, jelenleg a képkidolgozás is olcsóbb, és jobb minőséget ad, mint a speciális papírra történő nyomtatás.

L. L.

A filmre ugyanis kockánként 2 kB adatot lehet rögzíteni! Ennek kapacitásának egy részét a filmet gyártó cég használja fel. Felírja a film érzékenységet, hosszát és a képek elhelyezkedését. Így amikor a filmet a gépbe „pottyantjuk”, az mindent tud róla. A felírt jeltől vezérelve a motor automatikusan az első képkockáig továbbítja a filmet, és máris fényképezhetünk.

De a különleges lehetőségekkel még nem merülnek ki. Minden felvételnél háromféle

gépek azt is lehetővé teszik, hogy filmet cseréljünk a tekeres elfényképezése előtt. A filmre felíródik, hol hagytuk abba, és ha folytatjuk, a gép pontosan a következő kockáig viszi előre. Természetesen az exponált filmet nem lehet újra „befűzni”, és a labor is észreveszi, ha üres, vagy félig elfényképezett tekerest akarunk előhívni.

Rendkívül praktikus szolgáltatás az index print készítése. Ez azt jelenti, hogy egy lapra a tekeres összes kockájáról készül

– 1280x960 pixel
– 3x optikai ZOOM
– Smart Media
– memóriakártya

*A digitális
fényképezőgép*

Disztribúció:
Budapest, I. ker. Attila út 133.
Tel./Fax: 212-1008
Győr, Tihanyi A. út 2.
Tel./Fax: (96) 502-200

Szuper, modern és drága

Minidiszka csúcsmo­dell fél­millióért

Nem valószínű, hogy százával ad el a Sony Magyarországon az MDS-JA 50ES minidiszka készülékből. No nem azért, mintha a hazai hifi-rajongók nem vágyának egy abszolút csúcsmo­dellre, csak hát az ára... Londonban 1300 fontért mérik, ez átszámítva 450 ezer és fél­millió közé esik, ennyit pedig kevesen engedhetnek meg maguknak. Bár, ha elfogadjuk a Hi-Fi World munkatársainak véleményét, akkor a JA50 talán drága, de ha azt nézzük, mit kaphatunk a pénzünkért, tulajdonképpen már nem is olyan rossz az arány.

A Sony által kifejlesztett minidiszka technológiának meg kellett küzdenie a sikerért. Hosszú évekig – bár a szakértők azonnal elismerték előnyét – az eladások messze elmaradtak a várakozásoktól. Pedig az ötlet nagyszerű. Egy kisméretű lemez, amelyre digitálisan rögzítjük a hangot. Ebben hasonlít a CD-hez, csak hogy ez nemcsak kisebb, hanem törő­lhető és újírható is. A digitális átvitelnek köszönhetően elvileg korlátlan számú másolás után sem romlik a hangminőség, persze csak akkor, ha a másik készülék is digitális. A rögzítés lehetővé teszi az előre programozott lejátszást, szerkesztést, megjegyzéseket fűzhetünk a felvételekhez, és még sorolhatnánk a lehetőségeket.

Terjed a mini

Persze, az első darabok még messze nem tudtak annyit, mint a mostaniak, és hiányoztak azok a speciális áramkörök is, amelyek ma már egyetlen tokban is elférnek. A létrehozott speciális kapcsolások drágává tették a berendezéseket, és a vevők attól is féltek, hogy ha nem terjed el a minidiszka, akkor kiboták pénzüket az ablakon.

Mára a helyzet megváltozott. A minidiszka egyre jobban terjed, van minidiscman, vagyis sétáló-

lejátszó, vannak autórádióba épített lejátszók, és persze asztali készülékek. A Sonyn kívül több, elsősorban távol-keleti cég is készit minidiszka­rendszereket, szóval úgy

tűnik, a rendszer csatát nyert. Most egy csúcskészüléket mutatunk be, a Sony MDS-JA 50ES típusjelűt.

A lejátszó szíve a Sony által kifejlesztett ATRAC processzor ötödik generációs verziója. Ez a szép név egy olyan áramkör takar, amely veszteségmentes adat-szűrés­tesztet tesz lehetővé. Így a kislemezre „gyömöszölt” 74 pernyi zene tökéletes tisztasággal hallható. Van egy másik jelentős jellemvonása a JA 50ES-nek. Ez a digitális szintkontroll, ami lényegében egy kompresszor és expander egybeépítve. Arra szolgál, hogy felvitelkor a nagyon nagy dinamikai lecsökkenés – ezt teszi a kompresszor –, majd lejátszáskor az expander az eredeti állapotot visszaállítja. Ezzel megakadályozható a túlterhelés és a torzítás.

Külső és belső

Ami a külsőnt illeti, a technokrata beállítottságú audiomeg­szállottak igazán elégedettek lehetnek. A fekete előlapon alig férek el a gombok és tekerenytűk, hangszórót számoltunk meg belsőt. A látványt egy nagyméretű kijelző teszi teljessé, amelyen minden információt láthatunk. Ma azért ez a külső kissé divatjamúltnak tűnik, de ez legyen a legnagyobb baj!

A lényeg ugyanis belül van, és a fedél alá kukkantva sem kell csalódnunk. A mechanika külön tanulmányt érdemelne. Mivel mára már a tervezők is elismerik, hogy minden épeszű logikával el­lentét-

kéletes, és a hangszerek elkülönülése is rendkívüli.

Bár úgy véltük, ezt már nem lehet fokozni, a digitális bemenet felvett műsor még erre is „rá­rett egy lapáttal”. Az még csak hagyján, hogy az eredeti és a másolatot nem lehetett megkülönböztetni, de az is előfordult, hogy a minidiszka felvétele jobban szót, mint az eredeti! Ez józan észsel aligha felfogható, de mint tudjuk, a hifiben vannak ezoterikus dolgok.

Röviden szólva, az MDS-JA50ES egy komoly kis szerke­nyű. A felépítése kiváló, a berendezést öröm használni. A szerkesztés gyerekeké, sokkal több a választási lehetőség, mint amire valaha is szükségünk lehet. Kár, hogy annyira „technós” a kinézete, de a hangja mindent pótol.

Első látásra semmi különös, de mikor betesz a lejátszóba...

ben a digitális lejátszók hangjára is hatnak a rezgések, különleges felfüggesztést alkalmaznak. Az átlakul úszó lemezmecchanizmusnak (floating disc mechanism) nevezett eljárás a mérés és a meghallgatások szerint szinte teljesen kiküszöböli a külső rezgéseket.

Jobb, mint az eredeti?

A hifi-rajongók körében közismert, hogy a műszaki paramé­terek fontosak ugyan, de a végző ítéletet csak a meghallgatási teszt után lehet kimondani. Nos, az MDS-JA 50ES itt sem vallott szégyent. Az analóg bemeneten át készített felvétel hűsége az eredetihez képest megdöbbenő volt. A dinamikus skála érintetlen maradt a hangok egy magabiztos basszus támogatásával egyetemben: fesszek, pontosak és terjedelmesek. A hangsín tö-

Touching Your Heart
Konica

Engedjen a csábításnak, és váltsa meg házi fotostúdióját! Ön most saját fotoalbumot, naplót, posztert készíthet, feljújíthatja régi fényképet, egyéni képalapokat küldhet barátainak! Szakembereink mindenben segítene!

Konica Q-mini
digitális fényképezőgép (LCD képernyő, makró felvétel, automatikus és kézi beállítás)
Ár: bruttó 140.000.- Ft.

Konica Q-EZ
digitális fényképezőgép automatikus háttérvilágítás mérés, zárssebesség 1/30-1/2000
Ár: bruttó 90.000.- Ft.

Konica Q-Scan
filmskenner (negatív, dia és APS film, beolvasás, felbontás 1200 dpi)
Ár: bruttó 120.000.- Ft.

KONICA Vezérképviselet
Interiroda Kft.
H-1035 Budapest,
Raktár u. 25-31.
Tel.: (06-1) 250-3266,
Fax: (06-1) 250-3272

Fényképezés gyertyafénynél

ASA és DIN

Hosszú éveken keresztül komoly gondot okozott, hogy jó minőségű fényképek készítéséhez erős fényre volt szükség. A régi filmek érzékenysége alacsony volt, emiatt kevés fénynél hosszú expozíciós idő kellett, ami viszont azzal járt, hogy vagy a gép, vagy a felvétel tárgya bemozdult. Ma már múzeumokban lehet látni azokat a kínzőeszközhöz hasonló szerkezeteket, amelyekkel a századforduló idején próbálták meg a műtermekben mozdulatlanul tartani az embereket.

Azóta a helyzet sokat változott, ma már az a filmérzékenység tekinthető alapnak, amely a hatvanas, hetvenes években még a csúcsnak számított. Sokan persze – főleg a kezdő amatőrök – nem is tudják, hogy többféle érzékenység létezik, hiszen a fényképezőgépek többsége automatikusan beállítja magát a kazettán lévő úgynevezett DX kód segítségével.

Nem érdemes belemélyedni a fényérzékenység és a fény mennyiség-mérés rejtelmeibe, de annyit érdemes tudni, hogy minél érzékenyebb egy film, annál kevesebb fény kell a kép kialakításához, tehát rövidebb lehet az expozíciós idő, illetve kisebb a rekesznyílás. Az előbbi a bemozdulás veszélyét csökkenti, az utóbbi pedig növeli a mélységélességet.

Sajnos erre is igaz a mondás: semmit sem adnak ingyen. Ez esetünkben nemcsak azt jelenti, hogy az érzékenyebb filmek drágábbak, hanem azt is, hogy szemcsészettségük is valamivel durvább, rosszabb. Ez a levelezőlap méretű képeknél legtöbbször nem feltűnő, de ha komolyabb nagyítást akarunk készíteni, akkor már zavaró lehet.

Visszatérve a filmek érzékenységehez, ezt számmal jelölük. Hogy ne legyen annyira egyszerű az élet, két módon is. Az egyik a német szabvány szerinti jelölés, a másik pedig az amerikai. Évtizedeken keresztül nálunk a DIN jelölés volt az egyeduralgkodó, de ezt mostanában leváltani látszik az ASA, az új filmek dobozán már ezt tüntetik fel. Szó, ami szó, ez utóbbi logikusabb is. Itt a kétsze-

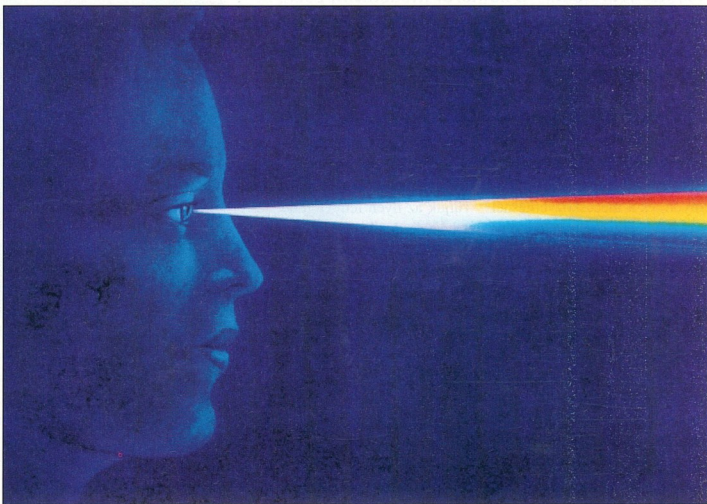
res értékhez dupla érzékenység tartozik, míg a DIN számozás esetén minden harmadik számnál lett kétszeres az érzékenység.

Arról már szóltunk, hogy a 100 ASA érzékenységű filmeket elsősorban külső felvételeknél célszerű használni, főleg ragyogó napsütésben. Kicsit borúsabb időben, esetleg világos szobákban külső fényforrás nélkül is fényképezhetünk a 200 ASA, vagy 24 DIN ér-

zékenységű filmekkel. Ha 400 ASA jelzésű filmet töltünk a gépbe, akkor sohasem jövünk zavarba, mert ez a filmtípus minden körülmények között jó eredményt ad.

Ez azért lényeges, mert a legtöbb amatőr fotósnak nincs lehetősége a menet közbeni filmcserére, sőt a fényképezőgépek többsége erre nem is alkalmas.

L. L.

Metz

TV • VIDEO • CAMCORDER

- 100 Hertz
- PIP
- 4:3, 16:9
- ZOOM
- SAT-Modul
- TWIN-SAT Modul
- VGA MODUL

Kizárólagos importőr:
TFK ELEKTRONIK KFT.
 1112 Budapest Kőrberki út 36.
 Tel./Fax: 310-5170

Egy kis teszt

Mit tud a kameránk?

Vége a télnek, itt a tavasz és a nyár. A szekrény mélyéből nemcsak a lengőbb öltözet, de sokaknál a videokamera is előkerül, hogy az emlékezés érdekében mindent rögzítsünk. A visszajátzásakor azonban csalódás érhet bennünket, amikor a képernyőn látjuk a művünket, mert a várt csodálatos táj helyett szürke, árnyékos képet kapunk, a hang alig érthető, ráadásul minden éles a képen, csak pont a kedves nem látszik. Ilyenkor hajlamosak vagyunk – első haragunkban – a kamerát hibáztatni, pedig általában mi tehetünk az elrontott felvételekről: olyasmit vártunk el az amatőr készüléktől, amire az nem képes.

Még profi tv-kameráktól sem várhatunk tökéletes képet, gondoljunk csak arra a vibrálásra, amit egy csíkos zakó okoz a képernyőn, és a meccsközvetítésnél is észrevehetjük a hirtelen képromlást, amikor a vakítóan napfényes pályarészről árnyékosra vált a kamera. Pedig ott több millió forintos eszközökkel dolgoznak, mit várhatunk akkor a száz-ezer forint körüli gépektől?

Szerencsére elég sokat, csak tisztában kell lennünk kamkorderünk korlátaival. Ehhez néhány egyszerű módszert ajánl a német Videoaktív magazin, amelyeket most – a teljesség igénye nélkül – rövidítve ismertetünk.

A nappal szemben?

Alapvető fotós és filmes tanács, hogy nappal szemben ne fényképezzünk. Ezt érdemes megfogadni, de mit tegyünk, ha a nap éppen a hegycsúcs mögött van? Ilyenkor kell megküzdenie a kamerának az ellenfényes felvétel nehézségeivel. Ez elég nehéz feladat, csak a nagyon jó kamerák bírkóznak meg vele korrektil, és mégsem tökéletesen. Érdemes kipróbálni, hogy a miénk hogyan viselkedik ilyenkor.

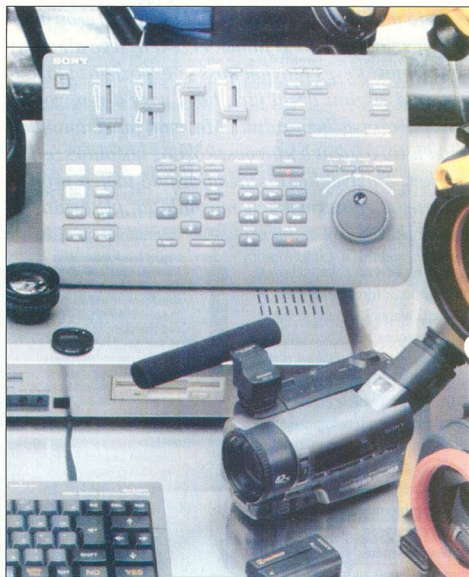
Ehhez csináljunk tiszta időben ellenfényes felvételt úgy, hogy a nap ne süssön közvetlenül a lencsébe. Ha van a kamerán ellen-

fényállítási (Backlight) lehetőség, azt kapcsoljuk be. Nézzük vissza a felvételt, és ha csak fekete sziluettet látunk, akkor kerüljük az ilyen fényviszonyokat. De ha részleteket is látunk, akkor elégedettek lehetünk!

Sötétben filmezni?

Ma már sok kamera prospektusában leírják, hogy a fényérzékenység 0,7 lux, vagy még annál is kevesebb, tehát már gyenge holdfényben is készíthetünk felvételeket. Lehet, hogy ez így van, de azért az sem mindegy, milyenek lesznek a képek. Látásnak a színek és a formák, vagy csak sejteni lehet, hogy a sötétben történik valami? A „négerek az alagútban” típusú felvételek nincs sok értelme.

A kamera kipróbálásához egy sötét szobában kapcsoljunk be egy 25 wattos izzót. Ez mintegy 10 luxos megvilágítást ad, tehát elvben jó felvételeket kell készítenünk. Próbáljunk meg ennél a világításnál sokféle színű tárgyat felvenni, legyen közöttük vörös, zöld és kék is. Ha a színek visszajátzásakor kijönnek, akkor folytathatjuk a vizsgálatot csökkentett fényvel, addig, amíg a színek fák, szürkék nem lesznek. Ez az a fény mennyiség, ameddig biztonságosan használhatjuk kameránkat.

Fehér lesz a zöld?

Sok kamera rosszul adja vissza a túlságosan élénk, ragyogó színeket. Ezen persze nem tudunk változtatni, legfeljebb elkerülhetjük a kényes felvételi helyzeteket. A kamera kipróbálásához egymás után vegyük fel egy közlekedési lámpa három jelzőfényét, majd a felvételeket nézzük meg egy jó minőségű televízión. Ha a színek nem tökéletesek, ez a „bloomig” jelenség. Különösen a zöld fények hajlamosak a torzulásra, néha csaknem fehérnek látszanak lejátszáskor.

Ha már úgyis egy út mellett vagyunk, ellenőrizzük az autofókusz is. Ehhez tegyük a kamerát állványra, és vegyünk fel a kamerára merőlegesen elhaladó autókat. Ha elég gyors a fókuszálás, akkor a gyorsan érkező autók is élesen rögzíti. Ha lehet állítani, akkor a kamerát a legnagyobb blendenyílással teszteljük, mert így a legnehezebb az élesség-állítás.

Az a jó, ha a lencse gyors, határozott mozgással élesre áll, és követi a mozgó tárgyat. Egy kis késleltetés nem probléma, mert erre nem kényes az emberi szem. Nem jó viszont, ha az automatika nem találja először a fókuszpontot, hanem ide-oda jár. Ez az állandóan változó élességű kép meglehetősen idegesítő.

Milyen futásidő?

A bevezetőben már szóltunk a csíkok okozta remegésről. Ez a jitter, amit a futásidő elérés okoz. Ellenőrzésül vegyünk fel egy függőleges léckerítést, az a legjobb, ha a fehérre festett lécek mögött sötét a háttér. Lehet persze csíkos blúz is, bármi, amin jól látható függőleges vonalak vannak Ha ezek hullámosak, remegnek, akkor a kamera jitters. Azért nem árt, ha a tv-t is ellenőrizzük, mert az is oka lehet a jelenségnek.

Egy digitális gyorstüzelő

Tizenhárom lencsés optika

A mostanában forgalomba kerülő digitális kamerák jórészt már kinőtték a kezdeti gyermekbetegségeket. Közismert, hogy az első film nélküli fényképezőgépek az amatőr videokamerák képfelvévő áramköreit használták, és ez csak gyenge felbontáshoz volt elég. Ha egy levelezőlap (10x15 cm) méretnél nagyobb kép készült, akkor szinte szabad szemmel meg lehetett számolni a pontokat, ami gyakorlatilag feldolgozhatatlan képet jelentett. Az új digitális fényképezőgépek általában már megapixelesek, azaz több mint egymillió képpontból áll össze a kép. Ezekkel már egész jó minőséget érhetünk el, és ha nem kell túlságosan komoly nagytítás, akkor az asztali kiadványtervezés igényeinek is megfelelnek, vagyis egy otthoni stúdióban is készíthetünk félprofi minőségű kiadványokat.

A Cannon legújabb digitális állóképkamerája, a PowerShot Pro70 a profizsionális felhasználók és az igényes amatőrök részére készült. Ezt jelzi, hogy olyan lencserendszerrel látták el, mint a drága, filmre dolgozó fényképezőgépek. Az optika 13 lencséből áll, és ezeket kilenc csoportba rendezték. Két speciális lencse a képszélek eltérésének kiegyenlítésére szolgál, és négy mozgó tag teszi lehetővé a gyújtóállóság folyamatos változtatását.

A Cannon optikák mindig híresek voltak az élességállítás egyszerűségéről, különösen így van ez az új fejlesztésű AF sorozatnál, ahol a lencsében épített léptetőmotor állítja be villámgyorsan az éles képet. A PowerShot lencserendezere is így működik, a beépített fáziskülönbség-felismerő rendszer által szolgáltatott jelek alapján egy-két tizedmásodperc alatt élesre áll.

A kamera színmélysége megfelel a ma elvárhatóknak, több mint 16 millió színt tartalmazhatnak a vele készített képek. Sikertörténet megoldani a gyorsabb képfeldolgozást is, így megszűnt az a probléma, hogy egy-egy expozíció között több másodperces szünetet kellett tartani, amíg a kép átkerült a memóriába. A feldolgozás sebességére jellemző, hogy másodpercenként négy felvételt tud készíteni a kamera. A felvétel minőségét a beépített színes kijelzőn azonnal ellenőrizhetjük.

Sikerült kiküszöbölni a digitális kamerák egy másik hátrányát is, a túlságosan kicsi megvilágítástérjedelmet. Ez olyankor okoz megoldhatatlan problémát, amikor egy képen belül nagyon világos és nagyon sötét részek fordulnak elő. Nyári napsütésben eddig nem lehetett megoldani, hogy látszának a részletek egy fehér házfalon és a sötét kapualjon is. Vagy a sötét rész lett teljesen fekete, vagy a világos égett be, azaz csak egy homogén fehér felület látszott. A PowerShot Pro70 megvilágítástérése gyakorlatilag a legszélsőségesebb fényviszonyok között is lehetővé teszi a képkészítést.

A videokamerák fontos jellemzője, hogy hány kép fér el a belső tárolóban. A PowerShot Pro70-a akár két darab 32 megabyte-os memóriamodult is tehetünk, ezekre 120 db nagy felbontású kép fér el.

A kamerához használhatók az Eos család tartozékai, így a különféle vakuk és más kiegészítők is.

A.I.D.A.

1117 Budapest,
Prielle Kornélia u. 4.
Tel./Fax.: 206-5143, 206-0551
internet: <http://www.aida.hu>
e-mail: audio@aida.hu

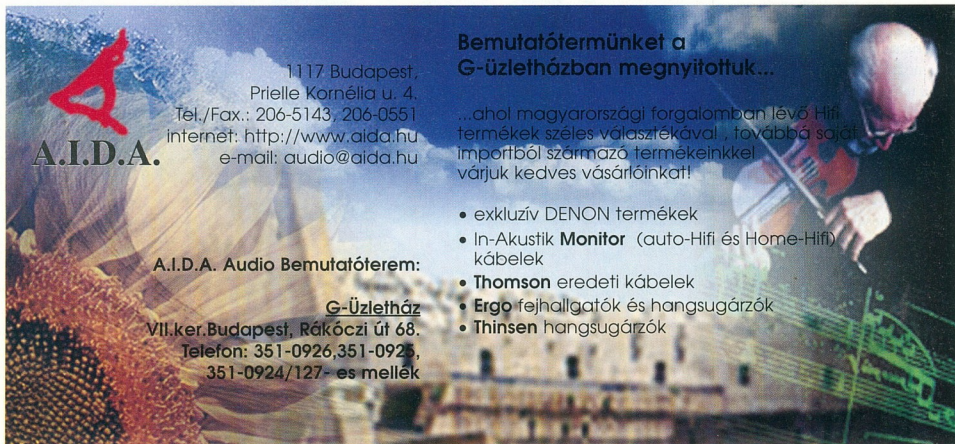
A.I.D.A. Audio Bemutatóterem:

G-üzletház
VII. ker. Budapest, Rákóczi út 68.
Telefon: 351-0926, 351-0923,
351-0924/127- es mellék

Bemutatótermünket a G-üzletházban megnyitottuk...

... ahol magyarországi forgalomban lévő Hifi termékek széles választékával, továbbá saját importból származó termékekkel várjuk kedves vásárlóinkat!

- exkluzív DENON termékek
- In-Akustik **Monitor** (auto-Hifi és Home-Hifi) kábelek
- **Thomson** eredeti kábelek
- **Ergo** fejhallgatók és hangsugárzók
- **Thinsen** hangsugárzók

Drága, de hatásos

Mozi a nappaliban

Amióta a mozgófilmet feltalálták, azóta sokak vágya saját, otthoni mozi. Vannak, akiket zavar a tömeg, mások szeretik az otthoni kényelmet, megint mások mást akarnak megnézni, mint amit éppen vetítenek a mozikban. Csakhogy a házimozizhoz kevés az óhaj, sok minden más is kell hozzá, hogy csak a három legfontosabbat említsük: pénz, pénz és pénz.

Nem véletlen, hogy évtizedekig csak a leggazdagabbak kiváltsága volt az otthoni filmszínház. Először is, nagy hely kellett hozzá, sőt tulajdonképpen kettő, mert a hangos, berregő vetítőt célszerű volt egy másik, zárt helyiségben működtetni, ahogy ez a mozikban is történik. Nagyon drága volt – még ma is az – a jó minőségű vetítógép, sőt ebből mindjárt kettő is kellett, ha nem akarták, hogy a filmtetekercsek cseréjének idejére megszakadjon a vetítés. A bonyolult szerkezetek kezeléséhez külön gépész kellett, s ha mindez megvolt, akkor jött a műsor problémája: körülményes és drága volt a filmtetekercsek beszerzése, kölcsönzése. Ezen az sem segített, hogy megjelentek a 16 majd 8 milliméteres filmek és vetítők, mert a zörgő masinák által produkált kép és hang távolabb volt az igazí moziélménytől, mint Makó Jeruzsálemtól.

A mozi lakásba költözését sokan a televíziókészülékek tökéletesedésétől várták. Az világos volt, hogy a korai, kis képernyős, fekete-fehér készülékek legfeljebb az első némafilmek hangulatát adhatták vissza, de majd a színesek! Kiderült, hogy a szín kevés, sőt a méret sem minden. Hiába lettek nagyobbak a képernyők, a mozit nem pótolhatták.

Mivel túlnyi nyugatabbra és főleg az Egyesült Államokban a televíziókészülék-piac már régen telítetté vált, és a családokat már sikeresen rábeszélélték a második, harmadik készülék

megvásárlására is, valami újat kellett kitalálni. Ekkor kezdődtek a kutatások az otthoni mozizás témakörében. Azt már tudták, hogy a kép mérete nagyon erősen befolyásolja az élményt: minél nagyobb, annál erősebb a hatás. Az is gyorsan világossá vált, hogy mozizni csak sötétben, vagy legfeljebb félhomályban lehet. Ha a moziteremnek kinevezett szoba túlságosan világos, akkor ettől nem csak a képmínőség lesz látszólag rosszabb, hanem a felesleges részletek elvonják a néző figyelmét, és így nem tudja bele-

élni magát a film cselekményébe. Ezen okból kívánatos a vetítés közbeni csevegés mellőzése is, szóval meg kell teremteni a megfelelő körülményeket, és úgy kell viselkednünk, mint a moziiban – legfeljebb az erős dohánysok közben rágyújthatunk.

Mivel a piac igényelte a házi mozi, a gyártók gyorsan reagáltak, és elkészültek a métereśnél is nagyobb vetítők tévék, a külön vászonra dolgozó kivetítők, egyre jobb, sőt hifi lett a hang is, az igényesek mégis fanyalagtak: nem az igazí! Csak sok ezer kérdőív kiértékelése után derült ki, hogy mi a probléma: a hang nem olyan, mint a moziiban!

Az elemzők erre rájöttek volna a közvélemény-kutatások nélkül is, csak a hangosfilm történetét kellett volna tanulmányozni. Aból kiderült, hogy először csak az volt a fontos, hogy a kép mozogjon és beszéljen. Utána színes lett és széles-

vásznú, de ezzel párhuzamosan javult a hangminőség is. Az amerikai Dolby laboratórium eredményeinek felhasználásával jött a zajcsökkentés, a sztereóhang, kísérlet a kvadrofóniával, majd a sokcsatornás hangzás. Ez annyiban több a sztereónál, mint a hifi sztereó a zsebrádiónál, ugyanis nagyságrendekkel fokozza az élményt. Mivel a képét technikai okokból még jó darabig nem lehet gazdaságosan térhatásúvá tenni, „becsapják” a nézőt: úgy érik el a kívánt hatást, hogy a hangter belsője helyezik. Mivel az emberi érzékelés rendkívül összetett, ha valaki a hangter belsejében van, a képét is térbelinek érzi.

Ez hiányzott sokáig a házimoziból, ezt nem tudta pótolni a mégoly jó minőségű hifi sztereóhangzás sem. De hiába jöttek erre rá, sokáig nem sikerült megvalósítani. A VHS videokazetták legfeljebb sztereóhangot tudtak tárolni, ez pedig kevés a

teljes térhatáshoz, ám az szóba sem jöhetett, hogy a mozifilmek sokesetornán hangrögzítéssel alkalmazzák.

A megoldást végül most is a Dolby adta: a legjobb filmszakemberek közreműködésével kifejlesztették a Pro-Logic Surround (PLS) térhangrendszert, és erre alapozva már létrejöttek a Home Cinema – házimozirendszerek. Ma már az összes komoly, szórakoztatóelektronikát gyártó cég kínálatában szerepel a házimozis, még olyanokéban is, amelyek nem gyártanak televíziót. Az elv az, hogy a sztereó hanginformációt a PLS processzor négy, egymástól független jelsomagra bontja, és különválasztja a nagyon mély hangokat is, ezek irányát ugyanis csak kevésbé érzékeljük. Ezután a berendezés – amely lényegében öt, egymástól független erősítőt tartalmaz – meghajítja az első és hátsó hangszórópárt és az úgynevezett szubbasszus hangszórót. A térélmény fokozása érdekében az első és hátsó hangszórók között késleltetés is beállítható.

Mivel a legnagyobb szoba mérete sem vetekedhet egy moziteremével, és a tér mérete is erőteljesen befolyásolja a hangzást, különféle elektronikus trükkökkel igyekeznek a gyártók a lehető legjobbat kihozni az adottságokból. A térhatás javítására például a Lucasfilm – mely a Pro-Logic Surround kifejlesztésében is erőteljesen közreműködött – elkészített egy THX dekóder, amivel a Dolby Surround Pro-Logic processzorok pontatlanságain lehet javítani. Itt az elektronika figyelembe veszi a lakás méretét, a berendezési tárgyak csillapítását, ügyel a hangzás állandóságára. A legtöbb házimozis-erősítőn gombnyomásra kiválaszthatjuk a kívánt hangzást, és persze saját beállításainkat is tárolhatjuk. A csúcsmodellek pedig automatikusan, mérőjelek kisugárzásával és vételével, egy mikroprocesszoros elektronika segítségével hozzák létre a tökéletes hangzást.

E sorok frójának módjában állt néhány berendezést meghallgatni, teljesen átlagos, szo-

bai körülmények között. A hatás döbbenetes, az ember úgy érzi, mintha valamelyik újonnan épült multiplex nézőterén ülne, a bombák az orra előtt robbannak, az üldöző autó zaja hátulról jön, szóval minden olyan, mint a moziban. Ha a vetített kép is „méretes” és nem jérékálnak ki-be a szobába, akkor igazán tökéletes az illúzió: úgy érezhetjük magunkat, mint ha a történet részesei lennénk

Mielőtt olvasóink valamelyik szaküzletbe rohannának, hogy már este, családi körben mozhassanak, el kell mondanunk, hogy az összes rendszernek van egy közös „hibája”, mégpedig annál nagyobb, minél jobb a berendezés – ez pedig az ár. A szerényebb hangrendszerek is százezer forintot felül kezdődnek, a közepesekért két-háromszázezer kérik, a csúcsmodelleké a felső határ a csillagok

ég. Ha pedig a hanghoz méltó képet is akarunk, akkor még mélyebben kell a zsebünkbe nyúlunk: egy jó „vetítős” tv egymillió körül kezdődik és hasonló, sőt magasabb árban vannak a videovetítők, a projektorok is. Ha pedig mindez megvan, akkor már csak egy önálló ház kell, mert a szükséges hangereőt aligha viselik el egy lakótelepen a szomszédok.

Lónyai László

Engedje szabadjára KÉPZELETÉT! Nyugodtan szárnyalhat a fantáziája, az új

Compaq Deskpro 2000 biztonságos környezetet teremt hozzá. Egyesítve a legújabb MMX™ technológiát a még tovább fejlesztett intelligens felügyelhetőséggel, a Deskpro 2000 eddig példát nélküli értéket nyújt. A legújabb processzor-, memória-, és grafikus technológiákat ötvözi könnyen kezelhető egységbe, a jól ismert Compaq-megbízhatósággal körítve. Mémőreink határt nem ismerő kreativitásának köszönhetően mindez a lehető legalacsonyabb élettartam-költséggel párosul. Így már nyilvánvaló, hogy miért a Deskpro a világ legnépszerűbb PC-je!

A Compaq Deskpro 2000 - a biztonságos választás, és a képzeletének semmi sem szabhat határt.

Vizonteladók listája és további információk:

www.compaq.hu

COMPAQ

Mozifilm a korongon

Egyszerűen a DVD-ről

*Tizenöt évvel ezelőtt, amikor a technika legújabb vívmányaként hozzánk is elérkezett a videó, magas ára miatt sokan úgy gondolták, hogy csak keveseknek lesz lehetőségük a mozi-
zás élményét otthon is utánozni. Olyan „szakértők” is előfordultak, akik rövid életet jósoltak az analóg képrögzítésnek... Egy-másfél évvel ezelőtt, amikor napvilágra kerültek a DVD technika – Digital Video Disc vagy Digital Versatile Disc – részletei, a kételkedők véleménye hasonló volt a 15 évvel ezelőtthez, pedig éppen az otthoni szórakoztatás forradalmi változásainak lehettek szemtanúi. De mi is ez a DVD?*

A DVD technológia alapjai nem új keletűek, digitális rögzítésű filmeket (video-CD) már régóta kapni lehet Amerikában és Japánban. A video-CD használói elsősorban az említett két országban vannak viszonylag nagy számban, de Európa nyugati felén sem ismeretlen a rendszer. Hogy a digitális képrögzítésen alapuló otthoni mozizás miért nem terjedhetett el a világ többi táján (köztük a volt szocialista országokban) annak egyszerű a magyarázata. A filmválaszték és a magas árak. Ha valaki egy video-CD lejátszó megvásárlására adja fejét, annak mélyen a pénztárcájába kell nyúlania (a készülékek ára soha nem szorult 2000-2500 márká alá), ráadásul a nagy amerikai és európai filmgyárak vonatkozva,

nagy átfutási idővel és csak csekély számú film megjelenését engedélyezték video-CD-re.

Ennek köszönhetően az újdonsült tulajdonos jó esetben egy-másfél évet is várhatott, hogy otthonában is láthassa kedvenc filmjét, de az is gyakorta előfordult, hogy a film meg sem jelent ebben a formátumban. Ráadásul a lemezek kezelése is nehézkesnek és kényelmetlennek bizonyult, mivel egy teljes film két-három korongra fér fel, és a cserét általában a legizgal-

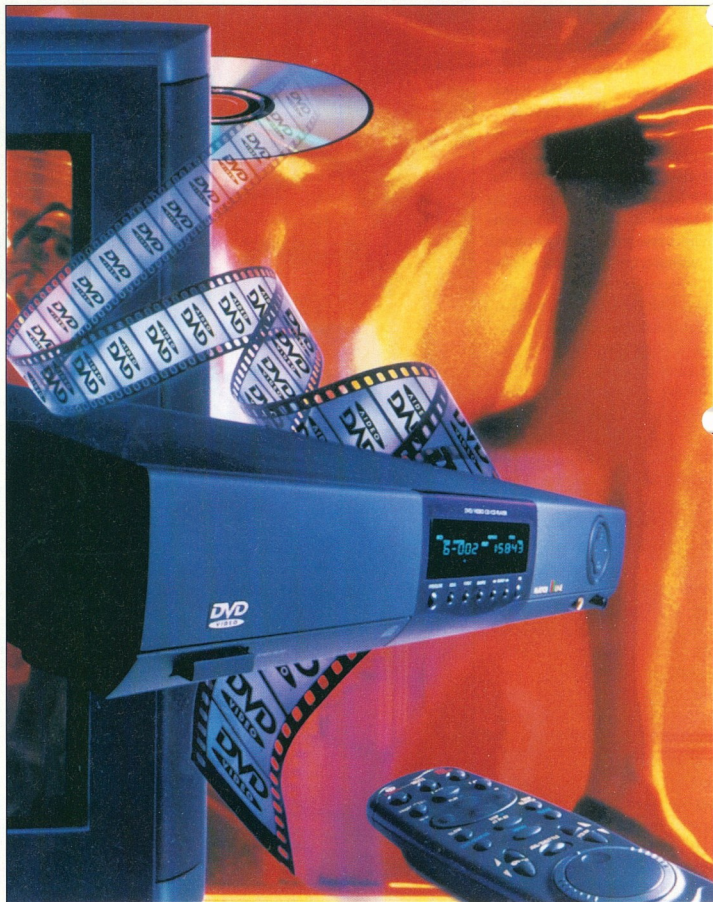
masabb jelenetnél kell végrehajtani. Ennek köszönhetően, a video-CD örömeit csak egy szűk réteg élvezhette, és továbbra is az analóg videotechnika volt a király az otthoni szórakoztatásban.

Hosszú éveken át semmi sem történt, már-már úgy látszott, az állóvíz végleges, mígnem 1996 végén a nyolc nagy céget – köztük a Panasonict, a Sont és Philips – egyesítő DVD-Consortium bejelentette, hogy kidolgoztak egy forradalmian új tech-

nológiát, amelynek segítségével egyetlen CD-re felfér egy egész estés mozifilm. A rendszert DVD-nek, Digital Video Disc-nek, vagyis Digitális Videolemeznek keresztelték el.

A kezdetek

A DVD gyakorlati fejlesztése már a nyolcvanas évek végén elkezdődött. Az akkor meghatározónak számító adathordozógyártóknak (IBM, 3M, Sony, Verbatim) szembe kellett nézni-

ük a tényrel, mely szerint a piacon kapható írható CD-k, lemezek, dat-kazetták és hordozható winchesterek néhány éven belül a programok őrési helyigényének köszönhetően elavulttá válnak, és nem lesznek képesek kielégíteni a felhasználók jogos igényeit.

Kezdetben mindenki azt hitte, hogy az ő DVD-s módszere lesz a valóban forradalmi áttörés a számítástechnikában és a szórakoztatélektornikában, ezért a kisebb-nagyobb cégek külön próbálkoztak megváltani a világot. Csakhogy az új termék kifejlesztése a vártnál sokkal nagyobb összegeket emésztett fel, ezért néhány éves eredménytelen kísérletezés után a Sony, a Philips és a Panasonic vezérletével 1995-ben megalakult a DVD-Consortium, amely nyolc multit olvasztott magába.

A fejlesztési igények között meghatározó volt a számítógépes grafika és a multimédiás technika fejlődése, hiszen ma már nem ritka, hogy egy kép esetleg több száz megabájt nagyságú. Ugyancsak erőteljesen szorgalmazták a fejlesztést a film- és videókészítők is, hiszen egy film digitalizálása viszonylag könnyű, de például a CD-ROM esetében az ehhez szükséges tárolókapacitás nem áll rendelkezésre. A multimédiások sem voltak könnyebb helyzetben, a mind tökéletesebb hangtások, képek és filmrészletek miatt egy idő után már kevésnek bizonyult a CD-ROM 640 megabájtnyi terjedelme.

Gigahegyek egy lemezen

A konzorcium által felállított lelkes kutatócsoport kétévés megfeszített munka után – felhasználva a fotó-CD, a CD-ROM és a video-CD fejlesztésénél és használatánál szerzett tapasztalatait – egymás után hozta nyilvánosságra a kutatási eredményeket. Már kezdetben világos volt, hogy az új technológia nem a különosságokban vagy a jobb anyagminőségben nyilván meg. Az igazi újdonság a nagyobb tárolókapacitás és az olvasási gyorsaság volt.

A megnövekedett tárolókapacitást kisebb pontmérettel és sűrűbb sávszerkezettel sikerült elérni. Ezenkívül a lézertény hullámhosszát is csökkentették, míg a hagyományos CD-meghajtók 780 nanométeres infravörös fényvel dolgoznak, a DVD rendszer 635 nanométeren üzemel.

Az új technológia keretein belül többféle tárolókapacitású DVD lemezt dolgoztak ki. A legegyszerűbb változat az egyoldalú és egyrétegű, ennek nagysága 4,7 gigabájt. Az ugyancsak egyoldalú, de kétrétegű DVD lemez már közel 8,5 gigányi adatot képes tárolni. De a kutatóknak még ez sem volt elég, a dupla oldalú és dupla rétegű lemez kapacitása ennek is közel kétszerese, 17 giga. Ezzel egy időben megkezdődött a DVD-olvasók és asztali lejátszók sorozatgyártása is.

Az első eredmények láttán még a legskeptikusabb szakértők is 2-3 éven belüli gyökeres átalakulást jósoltak nemcsak az adathordozó-, de a globális számítástechnikai és informatikai piacon is, kivétel nélkül mindenki ebben látta a „fényes jövőt”. Igaz ugyan...

Viharfelhők

...hogy a jövő nemcsak sikerekről, hanem ellentétekről is szólt. Az első komoly probléma a rivális cégek versengésének köszönhető. Mivel a DVD fogadtatása minden képzelet felülmúlt (Japánban egyetlen év alatt hatszáz ezer asztali készüléket adtak el), a fejlesztésben részt vevő multik – attól tartva, hogy a „másik” fölzi le a nagy hasznot – a világot hat regionális kódra osztották. Ez annyit jelent, hogy ha én Amerikában megvásárolok egy DVD 1-es regionális kóddal ellátott filmet, az képtelen leszek megnézni az otthonomban található európai, 2-es kóddal ellátott készülékemmel. És ezzel el is érkeztünk a DVD viszonylag magas árának

problematikájához. Ha ugyanis én nem akkor, ott és azt a filmet vehetem meg, amit szeretnék, az nem vezet túl jó üzleti eredményekhez – ugye emlékszük, kedves olvasó a cikk elején említett videó-CD-re –, és így termék ára kizárólag abban az esetben zuhanhat jelentős mértékben, ha nagy tételt fogy belőle. Ennek ellenére a jóslatok szerint egy éven belül felére esik a jelenleg 1000–1500 dolláros készülékek ára.

A következő komoly probléma elsősorban Európában tapasztalható, ez pedig a filmek hiánya. Míg az Egyesült Államokban 800 körüli választékból lehet csemegézni, addig ez a szám az öreg kontinensen 200–250 körül van. Viszont az is igaz, hogy a filmgyárak is felismerték a DVD-ben rejlő lehetőségeket, és a legfrissebb hírek szerint a mozipremier után fél évvel már ezüstkoronon is élvezhető a film. Ennek köszönhetően lassan ugyan, de közeledünk az USA-hoz.

Végül, de nem utolsósorban, a gyorsabb hódításnak az is gátat szab, hogy ezek a filmek egyszerű írható lemeze kerülnek fel, és mivel digitális technikaólván szó, a kész filmet később már nem lehet feliratolni vagy szinkronizálni. Európában pél-

dául kizárólag japán, angol és francia nyelvű lemezek kaphatók. Megoldás erre is van, és úgy tűnik Magyarországon – ismerve az idegen nyelveket beszélők számát, amely nem éri el a 10 százalékot sem – is ez lesz a gyakorlat. A nyers lemeze, egy erre szakosodott stúdió több más nyelv mellett felviszi az adott ország hivatalos nyelvét vagy nyelveit is.

Hódítás mindenáron

A fentiek ellenére mégsem kell attól tartanunk, hogy a DVD elmerül a be nem vált újítások süllyesztőjében. A rendszer szolgáltatásai, képminősége és könnyű kezelhetősége – ne feledjük, egy normál nagyságú, 12 centiméteres CD-re teljes egészében felfér egy kétórás mozifilm – mindenképpen jogosultságot biztosítanak a DVD számára. Arról nem is beszélve, hogy a manapság egyre népszerűbb és olcsóbb házimozik egy alapja és lelke a DVD, továbbá hatalmas tárolókapacitása miatt a multimédiában, a számítástechnikában és az informatikában is egyre nagyobb szerepet kap. Biztosan állítható tehát, hogy a DVD rendszer, ismerve az informatikai és a számítástechnikai fejlődés ütemét, egy-két éven belül végleg elsöpri az analóg technikák; kép-, hang- és adathordozók nagy részét. Nálunk talán ez kicsit hosszabb időt vesz majd igénybe, de addig is nem árt szemmel tartanunk a DVD-t.

Klátyik István

VARESZI Kft.
1153 Budapest, Deák Ferenc utca 3.
Tel./fax: 307-6446 vagy 307-3812

1998. MÁRCIUS HÓNAPBAN MEGNYITOTTUK A

MIA Internet Üzletközpont.

Üzletek korlátlan számban vásárolhatók, alapterület nines! Üzletünkbe értékesítési eladókát magas kereseti lehetőséggel alkalmazunk. Próbavásárlás – további információ a:

<http://www.vareszi.hu/mia/> címen

Zenék, autók, szolgáltatások

Autók és csodahifik

Régebben az autórádióknak nem volt más funkciója, mit hogy híreket közvetítsen, vagy zenével szórakoztassa a megfáradt utazót. Először megjelent a kazettás magnó, utána a CD, majd a külön elhelyezett CD-váltó és a minidiszk is.

Legújabbban pedig képernyőt is kaptak az autóbá szerelt rádiók, amelyeket talán már nem is illik ezen a néven nevezni, hiszen valóságos kommunikációs centrumokká váltak.

Itt van például a Blaupunkt TravelPilot RG 05 jelű rendsz-

metországi összes nagyobb városáról kaphatók, de folyamatosan készülnek az egyre újabbak, és az ígéretek szerint a jövő év végére egész Európára, így Magyarországra is CD-vel „lefedett” lesz.

Okos térkép

A TravelPilot használatának a billentyűzet segítségével meg kell adnia a célállomást, amely egy város esetében akár az utca és a házszám is lehet, a többi már a fedélzeti számítógép dolga. Töredék másodpercek alatt elkészít

igaz, a hibaszálaléka, még mindig elég nagy.

Központban a szórakoztatás

Ha navigálni nem is, szórakoztatni és informálni a Clarion új csúcskészüléke, a VRX8370R is tud. Ez egy olyan különleges rádió, amelynek az alsó része egy képernyő. Gombnyomásra előjön a műszerfalról, felbillen, és máris előttünk a szórakoztató és információs központ. A beépített tv-vevő segítségével nézhetjük a

pülógép pilótafülkéjében lenne, ahol képernyőn közik vele az aktuális információkat.

Ezek a csúcskészülékek természetesen nagyon drágák, az átlag autósok egyszerűbbekkel is megelégedzenek. Ezekből a választék elképesztően nagy. Mindenféle kínál vezetékes vagy kábel nélküli távvezérlőt a drágább készülékekhez. Ezek a kormányra vagy a kormányoszlopra szerelhetők, és figyelemelvonás, félteljesítés nélküli kezelést tesznek lehetővé. Terjednek a beszéd-szintetizátoros rádiók is. Ezek úgy könnyítik meg a beállításokat, hogy minden beavatkozást szóval visszaismételnék.

Autórádiós telefon

Mivel sok autóban a gyárilag beépített készüléket nem lehet kicserélni, kidolgozták azokat a megoldásokat, amelyekkel ezek utólag is „CD-síthetők”. Az egyiknél a CD-váltót egy kis URH-adóval látták el, amelynek jelét veszi a készülék, és így rádióállomásként jön be rajta az ezüstös korong hangja. Természetesen a CD kezelését egy külön kis panel biztosítja, amely vagy kábellel, vagy infravörös csatlakozással vezérelt a váltót. A másik megoldás szerint egy erősítő látja el a CD-t és a rádiót, az erősítő gondoskodik arról, hogy melyik jel jusson el a hangszórókhoz. Ezáltal, nincs minőségromlás a jelátalakítás miatt.

Végül arról, hogy körülbelül másfél éve megszületett az autórádió és a rádiótelefon összeházasítása is. A Blaupunkt már eddig is kódkártyával védte drágább készülékeit az ellopás ellen, most megoldotta, hogy SIM-kártyát lehessen a készülékbe dugni, amelybe egy komplet GSM telefon is integrálható. Ezzel megoldódott a kábelrengtetés eltüntetése, és természetesen a telefon és a rádió tökéletes összhangban működik együtt.

Fazekas László

re. Ez az egyébként is sokoldalú Berlin nevű autórádió továbbfejlesztett változata, kiegészítve néhány csúcstechnikát képviselő újdonsággal.

Ilyen például a navigációs számítógép, egy integrált CD ROM-olvasó, a műholdas helymeghatározást lehetővé tevő GPS-tuner és a kerékbe épített, a haladást érzékelő szenzorok. Az eredményt egy színes LCD-kijelző mutatja, a szükséges adatokat vagy utasításokat pedig egy billentyűzettel vihetjük be.

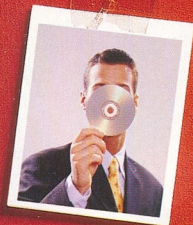
Ennyi mindenképp már valami különlegességnek kell kijönni, és ez a szerkezet valóban szinte mindent tud. A GPS egység pontosan meghatározza az autó helyzetét, és a koordinátákat összeveti a CD-ROM-on tárolt térképpel. Ilyen térképek ma már Né-

ti az optimális útvonaltervet, javaslatot tesz a városból kivezető útra, megmondja, hogy feltehetően hányszor kell tankolni, az úton levő teherautó-vezetőknél – akiknek szigorú időnként kötelező pihenniük – pedig az út menti parkolókat is jelzi.

Akkor sincs gond, ha más elképzelésünk van: ilyenkor a billentyűkkel módosíthatjuk az útvonaltervet, és a számítógép készségeken átdolgozza az eredeti javaslatot.

A TravelPilot RGS rendszert beszéd-szintetizátorral is ellátták, amely előszóval figyelmezteti a vezetőt például így: innen 300 méterre kanyarodjon jobbra. A javaslatot érdemes nagyon komolyan venni, mert a rendszer plusz-mínusz ötméteres pontossággal ismeri a jármű helyzetét,

fogható műsorokat, másrészt összeköthető egy bármilyen videomagnóval, vagy kamerával. Ha tv helyett információ üzemmódra kapcsolunk, akkor színes monitortekint mindent megjelenít. Egyrészt mutatja, hogy milyen adót vesz a rádió, másrészt kiírja, melyik CD melyik zeneszámát hallgatjuk, és ha olyan a korong, akkor még az előadó nevét és a szám címét is tudatja velünk. Egy gombnyomásra a hangrendszer beállításait jeleníti meg, azaz grafikusan megmutatja, milyenek a magas és mély kiemlések, és melyik hangszóró milyen hangoson szól. A Clarion olyan fejlesztőegységet fejleszt jelenleg, amellyel a motor legfontosabb paraméterei a képernyőre hívhatók, vagyis a vezető úgy érezheti magát, mintha egy modern re-

“AZ ÉN CD-M OLYAN
EGYEDI, AMILYEN
ÉN VAGYOK”

ITT AZ IDEJE, HOGY ÖN IS ELKÉSZÍTSE SAJÁT CD KOLLEKCIÓJÁT!

Az új Philips **CD RECORDERREL** mostantól Ön is elkészítheti saját, egyéni CD kollekcóját. Kedvenc zenéit egyetlen gombnyomással CD lemezre rögzítheti, majd bármilyen CD-készüléken lejátszhatja.

Tetszés szerinti összeállításban, tetszés szerinti sorrendben, tökéletes minőségben.

PHILIPS

Let's make things better.

A szerzői művek engedély nélküli, üzletszerű másolása jogsértő. www.philips.com

ÚJ HULLÁM

Az új generációs '98-as évjáratú

SONY STAMINA kamerák

már kaphatók a

MURÁNYI

SONY szalonokban

- 12 órás stamina teljesítmény
- Night Shot
- 220x-os digitális zoom
- kézi fókuszálás lehetősége
- Program AE

CCD-TR 511

Megnövelt akkumulátor teljesítmény

CCD-TRV 13

- 12 órás stamina teljesítmény
- 0.2 lux minimális fényigény
- 160x-os digitális zoom
- automata fókuszálás
- Program AE
- 2.5" LCD képernyő

CCD-TR 840

- Hi8 kamkorder
- 12 órás stamina teljesítmény
- Night Shot
- 220x-os digitális zoom
- kézi fókuszálás lehetősége
- Program AE
- Steady Shot

Kézremegés-gátló

hitelezőleg csak: **38 990.-**

törlesztőrészlet: **8365.-/24hó**

CCD-TRV 35

- 12 órás stamina teljesítmény
- Night Shot
- 220x-os digitális zoom
- kézi fókuszálás lehetősége
- Program AE
- Steady Shot
- 2.5" LCD képernyő

Ár: **229 990.-**

hitelezőleg csak: **46 990.-**

törlesztőrészlet: **10 138.-/24hó**

Éjszakai filmezés

Extra képminőség

Ár: **249 990.-**

hitelezőleg csak: **50 990.-**

törlesztőrészlet: **11 024.-/24hó**

- 12 órás stamina teljesítmény
- Night Shot
- 220x-os digitális zoom
- kézi fókuszálás lehetősége
- Program AE
- Steady Shot

CCD-TR 840

- 12 órás stamina teljesítmény
- 160x-os digitális zoom
- 0.2 lux minimális fényérzékenység
- Program AE

CCD-TR 411

Ár: **134 990.-**

hitelezőleg csak: **27 990.-**

törlesztőrészlet: **5928.-/24hó**

CCD-TRV 15

- 12 órás stamina teljesítmény
- 0.2 lux minimális fényigény
- 200x-os digitális zoom
- automata fókuszálás
- Program AE
- 2.5" LCD képernyő

Ár: **199 990.-**

hitelezőleg csak: **40 990.-**

törlesztőrészlet: **8808.-/24hó**

ÁPRILIS 4-ÉN, 5-ÉN **DUNA PLAZA**

PÓLUS ÁPRILIS 10-ÉN, 11-ÉN

AZ ÚJ KAMERÁK BEMUTATÓ-SHOWJA!!!

BUDAPEST BANK HITEL 30 PERC ALATT!

SONY SHOP DUNA PLAZA

1085 Budapest, József körút 60.
1/313-9026, 333-0566

Murányi Kereskedőház Győr
9024 Győr, Bartók B. u. 5.
96/314-369, 327-332

1138 Budapest, Váci út 174.
465-1022, 465-1023

Murányi Kereskedőház Sopron
9400 Sopron, Lackner K. u. 10.
99/338-445

1152 Budapest, Szentmihályi út 181.
1/419-4079, 419-4080

Murányi Kereskedőház Mosonmagyaróvár
9200 Mosonmagyaróvár, Fő u. 35.
96/217-700

1148 Budapest, Örs Vezér tere
1/383-2784, 383-2781

Murányi Kereskedőház Szombathely
9700 Szombathely, Thököly u. 20.
94/341-723